

Certifikacija gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem

(Priručnik namijenjen lokalnim samoupravama)

Centar za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci
www.cler.hr

ožujak 2014.

Poštovani sudionici Programa certifikacije,

Pred vama je Priručnik za certifikaciju gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem za Jugoistočnu Europu (BFC SEE).

Njegova je svrha pružiti vam osnovne informacije o tome kako se pripremiti za ovaj izazov, imajući u vidu složenost i zahtjevnost cjelokupnog procesa. Projekt je pokrenut uz pokroviteljstvo USAID-a 2007. godine. Nakon velikog interesa i reputacije koju je Program stekao¹, zahvaljujući Njemačkoj agenciji za regionalni razvoj (GIZ) u veljači 2012. godine projekt se proširio na cijelu regiju, odnosno, osim Srbije, Program certifikacije počinje se provoditi u Makedoniji, Bosni i Hercegovini te Hrvatskoj, a cilj je da se uskoro proširi i na područje cijele jugoistočne Europe. U prvoj fazi projekta u Republici Hrvatskoj certifikat kao dokaz povoljnog poslovnog okruženja dobili su grad Ivanec i Bjelovar. Posebno nam je zadovoljstvo istaknuti da je nedugo nakon certificiranja grad Ivanec ušao na prestižnu listu Financial timesa kao jedan od 10 europskih mikrogradova sa najboljom strategijom privlačenja stranih izravnih investicija, što predstavlja veliki uspjeh za gradsku samoupravu, a svakako i tim BFC SEE projekta (<http://www.fdiintelligence.com/Locations/Europe/European-Cities-and-Regions-of-the-Future-2014-15?ct=true>). Cilj BFC SEE projekta je da hrvatske lokalne samouprave sustavno unaprijedi kako bi standard lokalnih dobara i usluga koje pružaju poduzećima, ali i građanima, bio na svjetskoj razini.

Obuka koju ćete pohađati, kao i sam Priručnik, osmišljeni su na osnovi direktnog iskustva na poslovima koji kao rezultat imaju unaprjeđenje rada i odlučivanja, kvalitete informacija te brzine i kvalitete usluga koje institucije lokalnih samouprava pružaju poduzetnicima, kako bi stvorili povoljnije uvjete za opstanak i širenje lokalnog gospodarstva, kao i privlačnije okruženje za direktne investicije.

Sadržaj ove obuke odnosi se na ključne usluge koje lokalna samouprava *mora* i *može* pružiti poduzetnicima, kako bi olakšala njihovo poslovanje i pridobila njihovo povjerenje. Ako u ovom poslu budemo uspješni, to će značiti da:

- a) sudionici imaju potpuno razumijevanje svih koraka u procesu certifikacije;
- b) sudionici imaju potpuno razumijevanje svih kriterija za certifikaciju;
- c) sudionici znaju kako pripremiti potrebne informacije, dokumentaciju, omogućiti pristup osobama zaduženim za određene poslove i uvid u procese rada i odlučivanja.

Samo potpunim razumijevanjem, sudionici obuke bit će spremni za ispunjenje kriterija BFC SEE certifikacije, i ostvariti mnogobrojne koristi od samog procesa.

Napominjemo da je Program certifikacije gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem jedinstven u našoj regiji. Kreiran je kroz mnogobrojne konzultacije sa predstavnicima samih lokalnih samouprava, poslovnog sektora i nekoliko međunarodnih agencija usmjerenih ka ekonomskom razvoju. U cilju daljnjeg razvoja ovog procesa, nadamo se da ćemo pridobiti profesionalnu zainteresiranost svakog sudionika u procesu, pa samim tim i prijedloge za buduća poboljšanja.

Za sve dodatne informacije u vezi metodologije možete se obratiti nama kao Nacionalnom certifikacijskom tijelu na projektu BFC SEE na adresi Slavka Krautzeka 83A u Rijeci ili putem mail adrese cler.efri@gmail.com ili web stranice www.cler.hr.

¹ Do danas, ukupno 21 lokalna samouprava u Republici Srbiji je ispunila kriterije i dobila Certifikat, a još 33 grada i općine nalaze se u različitim fazama ovog procesa.

Sadržaj

1. UVOD	1
2. PROCES CERTIFIKACIJE	3
2.1. PRVA FAZA - EVALUACIJA	3
2.2. DRUGA FAZA - IMPLEMENTACIJA	5
2.3. TREĆA FAZA – VERIFIKACIJA I DODJELA CERTIFIKATA	5
3. KRITERIJI	6
1. Strategija lokalnog razvoja	6
2. Organizacijska jedinica koja je zadužena za lokalni ekonomski razvoj (KLER)	8
3. Stalno Gospodarsko vijeće	Error! Bookmark not defined.
4. Sustav usluga za dobivanje građevinske dozvole	13
5. Postojanje analitičke osnove za podršku lokalnoj poslovnoj zajednici i privlačenje investicija.....	17
6. Aktivnosti za promociju ulaganja i kvaliteta poslovnog okruženja u gradu/općini	20
7. Kreditna sposobnost i kreditna opravdanost.....	22
8. Praćenje dinamike lokalnog tržišta rada i aktivan odnos prema utvrđenom stanju i potrebama.....	23
9. Grad/općina razvija partnerstvo javnog i privatnog sektora.....	25
10. Adekvatna infrastruktura i pouzdane komunalne usluge	26
11. Grad/općina provodi transparentnu poreznu politiku i politiku naplate doprinosa kojima se potiče ekonomski razvoj	28
12. Informacijske i komunikacijske tehnologije	29

1. Uvod

Što je Program certifikacije gradova i općina sa povoljnim poslovnim okruženjem?

Program certifikacije je proces koji promovira standarde i omogućava ocjenu kvalitete usluga i informacija koje lokalne uprave pružaju poduzetnicima. Za sudjelovanje u Programu mogu se prijaviti svi gradovi i općine u Republici Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Makedoniji i Srbiji, i to sljedećim partnerima:

- Centar za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (CLER d.o.o.), Republika Hrvatska
- Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju Republike Srpske, Bosna i Hercegovina
- Federalno ministarstvo razvoja, poduzetništva i obrta Bosne i Hercegovine
- Savez privrednih komora Makedonije i Asocijacija jedinica lokalne samouprave Republike Makedonije (ZELS)
- Nacionalna alijansa za lokalni ekonomski razvoj (NALED), Republika Srbija

Ciljevi Programa certifikacije:

- Jačanje kapaciteta gradova i općina za privlačenje investicija i podršku lokalnom gospodarstvu,
- Osiguravanje stabilnog i mjerljivog poslovnog okruženja,
- Utvrđivanje primjera najbolje prakse,
- "Korak po korak" vodič ka daljnjim poboljšanjima,
- Izgradnja svijesti poduzetnika o mogućnostima i potencijalima koje pružaju gradovi i općine,
- Definiranje jedinstvenog i standardiziranog pristupa novim kao i postojećim poduzećima,
- Uvođenje inovacija u načinu na koji se promoviraju lokalni potencijali,
- Pronalaženje konkretnih rješenja za poboljšanje poslovne klime.

Što certifikat znači?

Certifikacija gradova i općina znači ispunjenje određenih standarda, tj. određenu garanciju da će postojeći poduzetnici, kao i potencijalni investitori, dobiti usluge i informacije na način koji olakšava poslove iz nadležnosti lokalnih samouprava. Certifikat znači da je lokalna samouprava dokumentirala da su procesi i usluge koje koristi u svom radu u skladu sa Kriterijima. Dodatno, to znači da poduzetnici mogu očekivati i određenu pomoć i partnerski odnos grada/općine kada su u pitanju poslovi i procedure iz nadležnosti institucija koje djeluju na razini županije i/ili središnje države.

Namjera kreatora Programa certifikacije je da sam proces i čin dodjele certifikata predstavljaju poticaj lokalnim samoupravama. Kriteriji za certifikaciju predstavljaju neku vrstu podsjetnika o tome što sve jedna općina treba razvijati, kao vlastiti kapacitet, te koji operativni segmenti gradske/općinske organizacije trebaju biti funkcionalni. Ovaj proces treba rezultirati povećanom konkurentnošću certificiranih gradova/općina u odnosu na ostale gradove/općine unutar i izvan granica zemlje i pomoći im u takmičenju sa konkurentima koji su znatno ranije počeli proces tranzicije i reformi.

Konačno, Program certifikacije predstavlja jedinstvenu inicijativu u regiji jugoistočne Europe, koja utječe na kreiranje brže i efikasnije administracije, koja treba otkloniti prepreke za ubrzan gospodarski razvoj, omogućiti bolje rezultate u privlačenju domaćih i stranih investicija i uvođenje novih tehnologija, kreiranje novih radnih mjesta i opću modernizaciju društva. Ovakve inicijative su važne i za stvaranje dobre reputacije regije, u vremenu kada sve zemlje u regiji ulažu značajne napore ka ostvarivanju ekonomskog razvoja.

Visina "ljestvice"

Mišljenje nekih suradnika koji su sudjelovali u kreiranju Programa certifikacije bilo je da je kriterij za dobivanje certifikata dosta visok i da su rijetki gradovi/općine koje ga mogu ispuniti. Sa druge strane lako dostižni kriteriji umanjili bi vrijednost samog certifikata. Radna grupa NALED-a odlučila je da se prikloni drugom stavu iz dva razloga:

- Postavljanje jasnih i visokih kriterija doprinosi vrijednosti certifikata, a samim tim on je od veće koristi gradovima/općinama koje ulažu napore i pokazuju odlučnost za dostizanje standarda u vođenju lokalnih samouprava.
- Certifikat trebaju dobiti samo lokalne samouprave koje zaista ispunjavaju kriterije i izdvajaju se od drugih.

Tko je Vaš partner u ovom procesu?

U svakoj zemlji u kojoj se provodi Program certifikacije postoji institucija koja je nositelj procesa i glavni partner svakoj lokalnoj samoupravi. U Republici Hrvatskoj je to Centar za lokalni ekonomski razvoj Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci (CLER d.o.o.). Pored toga, NALED kao organizacija koja je razvila metodologiju i vrši današnju obuku, te Njemačka organizacija za međunarodnu suradnju GIZ, kao donator i promotor cijelog procesa na regionalnoj razini, su vaši partneri i suradnici na ovom zanimljivom zadatku.

Pored predavača iz NALED-a i CLER-a, u toku samog procesa najčešće ćete se sastajati sa evaluatorima – ljudima koji će biti zaduženi za stručnu procjenu vaših kapaciteta i stupanj ispunjenja kriterija certifikacije. Posebno treba istaknuti visoku razinu stručnosti naših evaluatora koji mogu lokalnim samoupravama pružiti podršku koja znatno nadilazi okvire samog projekta.

Od velike je važnosti za cjelokupan proces stvaranje atmosfere koja potiče razmjenu mišljenja i ideja, kao i postavljanje pitanja u vezi svakog kriterija kada postoji i najmanja nedoumica. Po potrebi, pitanja se mogu uputiti stručnjacima, samoj partnerskoj organizaciji za BFC SEE ili NALED-u. U toku regionalnog projekta BFC SEE svim partnerima bit će dostupan i on-line forum za savjetovanje.

Dostupnost izvještaja

Lokalne samouprave često su zabrinute oko toga hoće li izvještaji o njihovom radu dospjeti u ruke političke ili druge konkurencije, sa rizikom da se informacije tumače bez poznavanja metodologije korištene prilikom pisanja izvještaja. BFC SEE certifikacija zasnovana je na povjerenju partnera (pojedinaca i institucije koja vrši certifikaciju i lokalne samouprave koja je u procesu). Povjerenje u ovom slučaju gradi se na tome da se podaci prikupljeni tokom procesa ne objavljuju javno, odnosno ne bez suglasnosti ili želje čelništva lokalne samouprave. Sve preporuke, a naročito kritike na rad lokalne samouprave, komuniciraju se direktno i diskretno, putem izvještaja i sastanaka između evaluatora i predstavnika gradskog/općinskog tima i dostupne su samo članovima timova koji rade na Programu certifikacije. Osnovno pravilo moglo bi glasiti: „Kritike i preporuke priopćuju se direktno i diskretno, a pohvale i promocija vrše se javno.“

2. Proces certifikacije

Vrijeme potrebno općini/gradu za ispunjenje kriterija razlikuje se od slučaja do slučaja. Proces se može predstaviti kroz tri osnovne faze:

- 1) Faza evaluacije (do 6 mjeseci);
- 2) Faza implementacije (do 4 mjeseca);
- 3) Faza verifikacije i certifikacije (do 2 mjeseca).

Nakon upoznavanja sa programom, koracima i uvjetima, grad/općina donosi odluku o svom sudjelovanju koja rezultira potpisivanjem Sporazuma o suradnji na Programu certifikacije gradova/općina.

2.1. Prva faza - Evaluacija

(planirano trajanje do 6 mjeseci)

Priprema i komunikacija je jedan od najznačajnijih koraka u procesu. Dobra priprema grada/općine olakšat će sve kasnije korake. Priprema podrazumijeva i učestalu komunikaciju između grada/općine i evaluatora, kako bi se ugovorili sastanci, pripremila dokumentacija, prezentacija, razni drugi materijali i podaci u elektronskom obliku.

Preporuke partnerima za dobru pripremu bi bile sljedeće:

- **Komunikacija:** Ostvarivanje jasnih kanala komunikacije sa predstavnicima BFC partnera u ranoj fazi pripreme procesa. Važno je da gradska/općinska samouprava odredi kontakt osobu za operativno vođenje procesa i koordinaciju. Komunikacija sa BFC partnerom mora biti dvosmjerna i pravovremena.
- **Proaktivnost:** Nemojte čekati da se približi posjet evaluatora. Postavljajte pitanja i pokušajte se na vrijeme upozati sa zahtjevima certifikacije. Proces je obiman i vaš uspjeh jako zavisi od razumijevanja svakog pojedinačnog kriterija. Pored same obuke, možete zahtijevati i jednodnevni savjetodavni posjet predstavnika BFC partnera za vašu zemlju, kako bi se razjasnile nedoumice oko kriterija i samog procesa.
- **Planiranje:** BFC proces je složen. Uključuje veliki broj sudionika, više područja rada, obimnu dokumentaciju i dosta rada na poboljšanjima u samoj lokalnoj upravi. Zato je potrebno da se u ranoj fazi procesa usuglasi precizan plan pripreme i rada na ispunjenju kriterija. Ključni rokovi koje treba ispuniti su:
 - o Dostava dokumentacije od strane grada/općine;
 - o Dogovaranje posjeta Evaluacijske komisije;
 - o Rad na preporučenim nedostacima iz Izvještaja Evaluacijske komisije;
 - o Dogovaranje posjeta Verifikacijske komisije;
 - o Ispunjenje dodatnih zahtjevanih poboljšanja;
 - o Sam čin certifikacije;
 - o Rok važenja certifikata.
- **Podjela posla:** U okviru gradskog/općinskog tima, potrebno je podijeliti uloge i odgovornosti (po područjima rada/kriterijima, za prikupljanje dokumentacije, za rukovođenje cjelokupnim procesom) kako bi se propusti sveli na minimum.
- **Podrška ključnim suradnicima:** Koordinator procesa iz grada/općine je obično osoba koja je vrlo angažirana na raznim drugim poslovima, pa joj svakako treba pomoći u pripremi samog procesa. Osim koordinatora, tim za certifikaciju sastoji se od ostalih suradnika koji rade na poslovima ekonomskog razvoja, promotivnim aktivnostima, mrežnoj (web) stranici, bazama podataka, procesima izdavanja građevinskih dozvola i ostalim poslovima sa gospodarstvenicima, naročito investitorima. Također, u timu surađuju i službenici zaduženi za infrastrukturu, kapitalne investicije, financijsko upravljanje, komunalne delatnosti. Uključenost gradonačelnika/načelnika općine i predstavnika iz gospodarstva u ovaj proces je također neophodan.
- **Dostupnost informacija na mrežnoj (web) stranici:** Evaluatori će detaljno proučiti mrežne (web) stranice grada/općine, razvojne agencije i drugih dostupnih izvora. Odgovori na mnoga pitanja se mogu dobiti već u fazi pripreme. Zato je od velike važnosti da sadržaj vaše mrežne (web) stranice bude ažuriran, a navigacija ka sadržajima vezanim sa ekonomskim razvojem bude jednostavna.

- **Dokumentacija:** Netko se može našaliti da je proces certifikacije birokratski vrlo opširan, pa time i u suprotnosti sa idejom o uklanjanju birokratskih prepreka radi bolje poslovne klime. Ipak, vrlo je važno da svaka tvrdnja bude dokumentirana. Detalji o potrebnoj dokumentaciji se nalaze u nastavku priručnika. Savjeti bi svakako mogli biti:
 - o sortirajte dokumente po kriterijima certifikacije, od 1 do 12, čak i po potkriterijima;
 - o sastavite pomoćni sadržaj i oznake koje će olakšati pregled i verifikaciju dokumenata;
 - o dostavite samo traženu dokumentaciju, a nikako višak dokumenata koji ništa ne govore;
 - o počnite na vrijeme da biste imali dovoljno vremena da sve prikupite, složite i predate.

Posjet evaluatora gradu/općini možete organizirati na sljedeći način:

Precizirati **točan datum i detaljnu satnicu** posjeta Evaluacijskog tima lokalnoj upravi, sa popisom potrebnih osoba, po funkcijama i imenima.

Preporuka je da grad/općina odredi jednu osobu kao **primarni kontakt** tijekom ugovaranja i samog posjeta. Također, da se jasno **podijele uloge** predstavnika lokalne uprave za sam posjet (priprema podataka, dokumentacije i prezentacija; relevantni sugovornici iz određenih stručnih područja).

Prijedlog satnice tijekom posjeta Evaluacijske komisije:

Prvi dan:

- Sastanak sa gradonačelnikom/načelnikom općine i drugim dužnosnicima (oko 45 minuta)
- Prezentacija grada/općine na engleskom jeziku² (oko 30 minuta)
- Sastanak sa članovima odjela/ureda (ili osobom zaduženom) za lokalni ekonomski razvoj (60 minuta)
- Strateško planiranje ekonomskog razvoja (45 minuta)
- Proces izdavanja građevinskih dozvola (60 minuta)

Drugi dan:

Fokus grupa sa predstavnicima gospodarstva (60 minuta)

Sastanci sa osobama relevantnim za:

- financije i kreditnu sposobnost (45 minuta)
- građevinsko i industrijsko zemljište (60 minuta)
- infrastrukturu i komunalne usluge (45 minuta)
- marketing i promociju (45 minuta)
- posjet općinskom uslužnom centru (30 minuta).
- Završni sastanak sa KLER³ (oko 60 minuta)
- Završni sastanak sa gradonačelnikom/načelnikom općine (ako je moguće).
- Sastanak/razmjena dojmova među članovima Evaluacijske komisije.

Analiza i procjena stanja je sljedeći korak, nakon posjeta gradu/općini. Prikupljene informacije se detaljno analiziraju. Tim evaluatora vrši procjenu ispunjenja kriterija za certifikaciju. U ovom radu česte su potrebe za dodatnim informacijama i konzultacijama. Analiza i procjena vrše se na sljedeći način:

- Procjena postojanja određenih funkcija
- Procjena kvalitete usluga u gradu/općini
- Kvaliteta i preciznost podataka i dostavljene dokumentacije
- Ocjena stanja svakog pojedinačnog pokazatelja
- Izrada izvještaja, komentara i preporuka
- Definiranje dodatnih zahtjeva koji su potrebni za pozitivnu ocjenu i ispunjenje kriterija

Tim evaluatora će pripremiti i poslati gradu/općini detaljni **izvještaj i preporuke**, gdje se jasno definira kako je ocjenjen status pokazatelja pozitivnog poslovnog okruženja. Tom prilikom se definiraju **dodatni zahtjevi** gradu/općini, neophodni za ispunjenje zadanih kriterija za certifikaciju. Napominjemo da ovaj izvještaj predstavlja ključni trenutak za lokalnu samoupravu u procesu certifikacije, jer se dobiva detaljan i kritički uvid u stanje kapaciteta i efikasnost procesa od važnosti za stvaranje pozitivne poslovne klime. Zato preporučujemo svakoj lokalnoj upravi da sa punom pažnjom i razumijevanjem sudjeluje u tome, kako bi prepoznala što je još potrebno učiniti u cilju dostizanja standarda propisanih BFC SEE certifikacijom.

² U slučaju da grad ili općina usmjeravaju svoje promotivne aktivnosti ka tržištima samo pojedinih zemalja van engleskog govornog područja, prezentaciju mogu pripremiti i na drugim, odgovarajućim jezicima, uz adekvatan prijevod osiguran evaluatorima.

³ Skraćenica KLER odnosi se na Kancelariju za lokalni ekonomski razvoj. Od grada do države, i od države do države, tu ulogu mogu imati službe u okviru lokalne uprave ili razvojne agencije koje rade djelomično ili potpuno nezavisno. Za certifikaciju forma nije toliko važna, koliko funkcionalnost te „kancelarije“.

Napomena: Tijekom cijelog procesa od gradskih/općinskih suradnika očekuje se iskrenost u prikazivanju stanja u određenim područjima gradskih/općinskih aktivnosti. Evaluatori, kao i ostali suradnici na Programu certifikacije su dostupni gradskim/općinskim suradnicima tijekom cijelog procesa i dužni su u najkraćem roku odgovoriti na svako pitanje, zahtjev i komentar. Na taj način umanjuje se mogućnost nastanka nesporazuma, pa samim tim i pogrešne ocjene poslovne klime koju je općina/grad stvorio.

Uvjeti za stjecanje prava na dobivanje certifikata su:

- Ukupna ispunjenost kriterija preko 75%;
- Ispunjenost svih eliminacijskih kriterija;
- Svaki od 12 kriterija ispunjen preko 50%.

2.2. Druga faza - Implementacija

(planirano trajanje do 4 mjeseca)

Nakon predavljanja Evaluacijskog izvještaja, sa ocjenom stupnja ispunjenja kriterija i konkretnim preporukama za potrebna poboljšanja, lokalna samouprava ulazi u takozvani period ili fazu „implementacije“. U najvećem broju slučajeva, lokalnoj upravi zatrebat će stručni savjeti i pomoć u vezi potrebnih poboljšanja procesa rada i odlučivanja. Uloga partnerske institucije na Programu BFC SEE u ovoj fazi je minimalna jer partnerska institucija nema utjecaja.

Ova faza predstavlja i riskantan period za sam proces. Događa se da lokalne uprave dožive Evaluacijski izvještaj kao svojevrsni neuspjeh i može doći do gubitka motivacije ključnih sudionika u procesu.

Od velike je važnosti da se na preporuke reagira adekvatno i temeljito. Nikako ne treba brzati u sljedećem pokušaju da se ispune kriteriji za certifikaciju.

2.3. Treća faza – Verifikacija i dodjela certifikata

Zadatak Verifikacijske komisije je završna procjena ispunjenosti kriterija za certifikat. Zato je važno da se prvo osiguraju realno dobri uvjeti ispunjenosti, prije nego što grad/općina uputi poziv Komisiji.

Verifikacijsku komisiju čine stručnjaci iz pojedinih područja certifikacije i ljudi koji imaju određeni ugled i autoritet.

Posjet Verifikacijske komisije planira se kao poludnevni ili dnevni posjet lokalnoj upravi. Obično se organizira po sljedećoj satnici:

- Sastanak sa gradonačelnikom/načelnikom općine i svim predstavnicima lokalne uprave koji su sudjelovali u evaluaciji, u grupnom sastanku (od 2 do 4 sata). Na ovom sastanku predstavnici lokalne uprave predstavljaju poboljšanja postignuta na osnovi preporuka Evaluacijskog izvještaja.
- Po potrebi, pojedinačni sastanci ili obilasci određenih organizacijskih jedinica (ili industrijskih zona i odabranih lokacija, komunalnih poduzeća, itd.).
- Sastanak sa gradonačelnikom/načelnikom općine (oko 45 minuta), može se obaviti pojedinačni ali je preporučljivo da gradonačelnik/načelnik općine bude prisutan na sastanku sa svim svojim suradnicima.

Zatim se izrađuje Izvještaj Verifikacijske komisije, koji sadrži zaključke i ocjenu ispunjenosti kriterija koji su nedostajali u prethodnim fazama. Ovaj izvještaj može biti pozitivan ili negativan, ovisno o ukupnom stupnju ispunjenosti kriterija.

Dodjela certifikata je trenutak kada sudionici cijelog procesa dobivaju i javno priznanje. Sam čin ima svečani karakter, uz sudjelovanje predstavnika institucija koje podržavaju cijelu inicijativu, kao i predstavnika gospodarstva. Svečana dodjela certifikata planirana je jednom godišnje.

Intenzivna promocija certificiranog grada/općine počinje nakon dodjele certifikata. O načinima promocije i svim koristima koje lokalna samouprava dobiva BFC SEE certifikatom bit će govora na samoj obuci, ali i tijekom trajanja ovog projekta.

Recertifikacija grada/općine sa povoljnim poslovnim okruženjem planira se nakon isteka važnosti Certifikata, odnosno dvije godine nakon dodjele.

3. Kriteriji

1 Strategija lokalnog razvoja

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Strategija razvoja je usvojena od strane skupštine grada/općine

Dokumentacija:

- Kopija važeće Strategije razvoja grada/općine u pisanoj/el.formi (strateški dokumenti prihvatljivi: strategija održivog razvoja, plan lokalnog ekonomskog razvoja grada/općine, strateški plan razvoja grada/općine);
- Kopija Odluke o usvajanju Strategije održivog razvoja grada/općine/lokalnog ekonomskog razvoja/plana razvoja grada/općine (od strane skupštine grada/općine).
- Kopije drugih sektorskih strategija od značaja za lokalni ekonomski razvoj, (strategija razvoja MSP, strategija za privlačenje investicija, strategija za ruralni razvoj/razvoj poljoprivrede, drugo) – DODATAN/DOPUNSKI.

Grad/općina je razvila plan implementacije i odredila prioritetne projekte

Dokumentacija:

- Kopija plana implementacije za tekuću godinu koji je odobrilo gradsko/općinsko vijeće, u kome se vidi popis projekata. Za svaki od navedenih projekata: troškovi, planirani izvori financiranja, institucije/osobe odgovorne za provođenje projekta, način provođenja, korisnici; i koji su očekivani rezultati i pokazatelji izvršenja/uspjeha - OBAVEZAN;
- Izvještaj o realizaciji akcijskog plana za prethodnu godinu: popis realiziranih projekata iz prethodne godine, kratak opis projekata koji su u fazi realizacije, usvojen Izvještaj o provedbi projekata, izvršenje proračuna za prethodnu godinu, izvještaj o provedenim javnim nabavama - DODATAN/DOPUNSKI.

Vrlo utjecajni

Predstavnici javnog i privatnog sektora sudjelovali su u strateškom planiranju (najmanje 30% učešća privatnog sektora i nevladinih organizacija)

Dokumentacija:

- Kopija Rješenja o formiranju radnih grupa, zapisnici sa sastanaka Radnih grupa, popisi prisutnih članova radnih grupa sa podacima o poslovnom subjektu koji predstavljaju.

Grad/općina je organizirala najmanje jednu javnu raspravu o strategiji

Dokumentacija:

- Dokaz o stavljanju nacrtu Strategije na javni uvid/raspravu; strateški dokument objavljen na mrežnoj (web) stranici grada/općine; dostupan u gradskom/općinskom uslužnom centru, - OBAVEZAN
- Dokazi o uvažnim sugestijama građana – zapisnik o javnoj raspravi sa prijedlozima građana za izmjenu/dopunu strategije i izvodi iz strategije koji pokazuju da su pojedini prijedlozi građana usvojeni i uneseni u strategiju – DOPUNSKI/DODATAN

Formirano je tijelo koje prati realizaciju, priprema i usvaja izvještaj o provođenju projekata na godišnjoj razini

Dokumentacija:

- Rješenje o imenovanju koordinacijskog tima za izradu izvještaja o provedbi strateških planova i izvještavanje o njihovoj realizaciji - OBAVEZAN;
- Rješenje o imenovanju gradskog/općinskog koordinacijskog tima za izradu Akcijskog plana za provedbu Strategije održivog razvoja općine/lokalnog ekonomskog razvoja/plana razvoja općine - DODATAN/DOPUNSKI;
- Rješenje o imenovanju koordinacijskog tima za izradu izvještaja o provođenju strateških planova i izvještavanje o njihovoj realizaciji – OBAVEZAN.

Važni

Strategija razvoja uključuje aspekte koji se odnose na okoliš

Dokumentacija:

- Dio strategije održivog razvoja koji se odnosi na okoliš;
- Lokalni ekološki akcijski plan koji je u skladu sa strategijom održivog razvoja – postoji jasna povezanost između ta dva dokumenta,

Relevantna osoba	Preporuka
Predsjednik i/ili član komisije za strateško planiranje.	Pokazatelji su vrlo precizni, tako da dobro pripremljena dokumentacija može maksimalno skratiti vrijeme za procjenu.

Iz pozicije poduzetnika, strateško planiranje ekonomskog razvoja grada/općine pokazuje kako i na koji način je gradsko/općinsko čelništvo sagledalo interese gospodarstva i građana, na koji način je pripremljen profil zajednice, kako su se analizirale prilike, prednosti i prepreke za ekonomski razvoj i koji pravci razvoja su određeni kao prioritetni. Još važnije od toga je kako se sama strategija provodi, koji projekti su planirani, a koji završeni. Dobro predstavljena strategija nije presudna za odluku bilo kog poduzetnika da započne ili proširi svoje aktivnosti baš na teritoriju određenog grada/općine, ali svakako dosta govori o poslovnoj klimi.

Za ispunjenje ovog kriterija, grad/općina treba pripremiti kopiju Strategije, popis sudionika u njenoj izradi, podijeljen po sektorima koje predstavljaju (najvažnije je koliko je predstavnika iz gospodarstva sudjelovalo u radu komisije, u odnosu na ukupan broj članova), kao i sažeti prikaz statusa provedbe projekata koji su proizašli iz strategije.

Primjeri dobre prakse:

- Grad Zaječar u Srbiji postigao je visok stupanj usklađenosti Strategije ekonomskog razvoja sa ostalim strateškim dokumentima, kao što je srednjoročni Plan kapitalnih investicija. Ova gradska uprava uspostavila je preciznu evidenciju i redovno praćenje statusa izvršenja strategije i projekata koji su proizašli iz akcijskog plana.

Što ne treba raditi?

- Uključivanje predstavnika poslovne zajednice u timove za izradu Strategije reda radi ne može se pozitivno ocijeniti, naročito ako se na broj od oko 50 sudionika uključe samo 2 ili 3 predstavnika gospodarstva. Ovakvim načinom planiranja daje se jasna poruka da poslovni sektor nema pravo glasa ili da je utjecaj koji ima u planiranju potpuno nebitan. Biti oprezan u mjestima u kojima je malo gospodarstvo nositelj gospodarskog razvoja.
- BFC SEE certifikacija ne inzistira na postojanju određenog tipa razvojne strategije. Dovoljno je da postoji neki oblik strategije razvoja, a nije previše važno je li ona o održivom ili ekonomskom ili sveobuhvatnom razvoju.

2 Organizacijska jedinica koja je zadužena za lokalni ekonomski razvoj (KLER)

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Grad/općina je osnovala odjel/organizacijsku jedinicu koja će biti zadužena za lokalni ekonomski razvoj (KLER)

Dokumentacija:

- Odluka o organiziranju/osnivanju Odjela/ureda za lokalni ekonomski razvoj. (Bilo koji od prihvatljivih oblika organizacijske jedinice: odjel za LER, služba za LER u okviru nekog drugog odjela, nezavisna agencija za LER, za male općine imenovanje službenika za LER);- OBAVEZAN
- Izvod iz Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji poslova LER-a, Odluka o izmjeni i dopuni odluke o organizaciji gradske/općinske uprave (skupština grada/općine) – ukoliko postoji;
- Izveštaj(i) o radu Odjela za lokalni ekonomski razvoj; korištene PPT prezentacije o radu odjela za LER; DOPUNSKI/DODATAN

Vrlo utjecajni

KLER aktivno sudjeluje u procesu strateškog planiranja ekonomskog razvoja

Aktivno sudjelovanje dokazuje se prije svega kroz razgovor o procesu i važnosti strateškog planiranja, te ulogi organizacijske jedinice za LER u tim procesima. Nije dobro ako ključna organizacijska jedinica za LER nije uključena u ovaj proces.

KLER priprema i nadgleda provođenje razvojnih projekata

Zatražiti Godišnji izvještaj o realizaciji projekata ekonomskog razvoja i (dokumentacija iz grupe kriterija broj 1, gore) kroz razgovor procijeniti ima li KLER ili druga organizacijska jedinica jasnu ulogu koordinatora i upravljača projektima.

KLER održava kontakte i pruža podršku lokalnoj poslovnoj zajednici

Dokumentacija:

- Zapisnici sa sastanaka sa predstavnicima lokalne poslovne zajednice, dopisi upućeni poduzetnicima; pozivna pisma za sastanke; mjere provedene u skladu sa inicijativama i potrebama poslovnog sektora; OBAVEZAN
- Korespondencija između KLER-a i poslovnih subjekata (e-mail i druga prepiska povodom organizacije i sudjelovanja na sajmovima, obavijesti o aktualnim javnim pozivima ministarstava, fondovima, programima podrške lokalnoj poslovnoj zajednici, domaćim i međunarodnim natječajima, bazama dobavljača, itd.); OBAVEZAN
- Prigovori/prijedlozi Udruženja poduzetnika, poslovnih subjekata općine i drugih predstavnika poslovnog sektora na prijedlog raznih zakonskih/općinskih odluka i dokaz o postupanju po tim prigovorima i prijedlozima; DOPUNSKI/DODATAN
- Zapisnici i izvještaji sa sastanaka sa udruženjima (poduzetnika, poljoprivrednika, itd.) održanim u posljednje 2 godine. DOPUNSKI/DODATAN

KLER rukovodi anketiranjem poslovnog sektora/ispitivanjem stavova poslovne zajednice u posljednjih godinu dana

Dokumentacija:

- Primjeri popunjenih Upitnika-mišljenja poslovnog sektora-poslovne zajednice, kao i analize upitnika; (OBAVEZAN) dokaz o upućivanju povratnih informacija o rezultatima ankete poslovnom sektoru (DOPUNSKI/DODATAN).

KLER je uključen u komunikaciju sa potencijalnim investitorima (stranim i domaćim)

Dokumentacija:

- Pismo o namjerama nekog gospodarskog subjekta, kompanije, investitora, prepiska (i elektronska i službena), zapisnici sa sastanaka prilikom posjeta investitora, pismo podrške od strane općine nekom investitoru-gospodarskom subjektu; OBAVEZAN
- Lista svih investitora sa kojima su ostvareni kontakti, svrha/predmet komunikacije sa investitorima sa kronologijom kompletne komunikacije i glavnih zaključaka/ishoda sastanaka sa njima. (OBAVEZAN)

KLER se bavi pripremom promotivnih materijala (brošure, vodiči za investitore, prezentacije i sl.)

Dokumentacija:

- Promotivni materijal grada/općine za privlačenje investicija u elektronskom i tiskanom obliku na hrvatskom, engleskom i ostalim jezicima; OBAVEZAN
- Bilten grada/općine (mjesečni, kvartalni, polugodišnji) na hrvatskom, engleskom i ostalim jezicima. DOPUNSKI/DODATAN.

KLER posjeduje, održava i koristi vlastite baze podataka

Dokumentacija:

- Dokaz o posjedovanju uređenih podataka o poduzetnicima na teritoriju grada/općine (vlastita baza podataka, prilagođeni podaci relevantne institucije na županijskoj i/ili nacionalnoj razini (kao što je Trgovački sud, FINA i sl.); **OBAVEZAN**
- Ažurirana lista kontakata MSP (malih i srednjih poduzeća) i mailing lista – **DOPUNSKI/DODATAN**.

KLER aktivno surađuje sa institucijama više hijerarhijske razine

Dokumentacija:

- Dokazi o suradnji sa nacionalnim agencijama za privlačenje investicija i promociju izvoza odn. nadležnim ministarstvom (npr. FIPA u BiH, SIEPA u Srbiji, Ministarstvo gospodarstva odn. Ministarstvo poduzetništva i obrta u HR) – e-mail prepiska, popunjeni upitnici, dokazi o promociji grada/općine i lokacija za investiranje na websiteu takve agencije/ministarstva, sudjelovanje na seminarima, promotivnim događajima u organizaciji agencije, i sl. **OBAVEZAN**
- Dokazi o suradnji sa ministarstvima i drugim relevantnim institucijama na nacionalnoj razini (Zavod za zapošljavanje, relevantne agencije i dr.) – e-mail prepiska, posredovanje u informiranju poslovnog sektora i poljoprivrednika o inicijativama i fondovima (informacije na mrežnoj (web) stranici), dr. **OBAVEZAN**
- Primjeri suradnje sa drugim institucijama i akterima na nacionalnoj i županijskoj razini, (Gospodarska komora, Obrtnička komora, agencije za razvoj/poduzetnički centri, strani donatori, ambasade, udruge stranih investitora i sl.) – e-mail prepiska, dopisi, dokazi o sudjelovanju na seminarima, konferencijama, itd. **DOPUNSKI/DODATAN**

Zaposleni u KLER-u aktivno koriste engleski jezik

Dokumentacija nije potrebna, ali se kroz razgovor i prezentaciju lokalne samouprave može utvrditi.

Važni**Zaposleni sudjeluju u kontinuiranoj edukaciji i redovno pohađaju obuke.**

Dokumentacija:

- Popis programa obuke koje su pohađali/pohađaju službenici lokalne uprave.

Postoji aktivna suradnja KLER-a sa institucijama na regionalnoj razini.

Dokumentacija:

- Dokazi o suradnji sa regionalnom agencijom za razvoj - e-mail prepiska, sudjelovanje na zajedničkim/regionalnim projektima, regionalna promocija i zajedničko predstavljanje lokacija za investiranje na websiteu reg. agencije, sudjelovanje na seminarima, promotivnim događajima u organizaciji agencije, dokaz o plaćanju godišnje članarine, i dr. **OBAVEZAN**

Relevantna osoba	Preporuka
Voditelj odjela za LER ili relevantna osoba za LER.	Preporučamo da KLER pripremi prezentaciju za investitore na engleskom jeziku, kao i sve materijale unaprijed. Sastanak treba biti simulacija sastanka sa investitorom.

Iz pozicije poduzetnika postojanje osobe ili zasebne organizacijske jedinice (odjela) znači da postoji adresa gdje mogu dobiti odgovore koji su im potrebni za obavljanje posla.

U okviru ovog Kriterija ne ocjenjuje se samo formalno postojanje organizacijske jedinice za LER. Ova grupa pokazatelja prati postojanje osnovnih funkcija, vezanih za lokalni ekonomski razvoj jednog grada/općine. Gore navedene funkcije i aktivnosti trebale bi omogućiti dobro organiziranoj lokalnoj upravi da na efikasan način uspostavi kvalitetnu komunikaciju sa relevantnim institucijama, postojećim poduzetnicima i zainteresiranim investitorima. Oni također govore o internoj komunikaciji, na relaciji KLER - načelnici drugih odjela – gradonačelnik/načelnik općine (i ostali čelnici) i o ljudskom kapacitetu da se pruže informacije i organizira adekvatan nastup i promocija gradskih/općinskih poslovnih prilika. Ispunjenje ovih standarda predstavlja garanciju za poduzetnike da će ostvariti dobru komunikaciju i dobiti informacije i usluge na adekvatan način, u skladu sa svojim potrebama.

Različite lokalne samouprave su na različit način riješile postojanje organizacijske jedinice koja obavlja sve ove funkcije: od Gradskog savjetnika za lokalni ekonomski razvoj i službi (odjela/odsjeka) unutar gradske/općinske administracije, do razvojnih agencija koje rade djelomično ili potpuno nezavisno.

Iz pozicije poduzetnika, KLER će doživljavati kao pravog partnera samo ako daje dojam sposobnog i efikasnog tima ljudi. Zato je važno postojanje kontinuiranog programa stručnog usavršavanja zaposlenih, kako bi kvaliteta i brzina usluge i kvaliteta svih informacija bile na visokoj profesionalnoj razini. Ovakva razina usluga može se upotrijebiti u svrhu donošenja odluka od strane poduzetnika.

Primjeri dobre prakse:

- U Kragujevcu (Srbija) KLER održava kontakte sa potencijalnim investitorima, ali i preuzima inicijativu u stvaranju novih kontakata - pismeno su se obraćali ambasadorima, potencijalnim investitorima i donatorima. KLER uspostavlja kontakte po nalogu članova Vijeća kao i samoiniciativno na osnovu informacija iz različitih izvora.
- Grad Čačak (Srbija) je pitanja LER-a povjerio Gradskoj upravi za LER koja ima 2 službe (za privatno poduzetništvo i za izradu i realizaciju razvojnih projekata), Odsjek za privredne delatnosti i Grupu za razvoj poljoprivrede. Također, u nadležnosti Uprave nalazi se Info cenar čija funkcija je pružanje informacija zainteresiranim poduzetnicima. Samouprava broji 16 stalno zaposlenih i 8 koji su angažirani ugovorom o djelu.
- Odjele za LER u Loznici (Srbija) (organizacija, način rada, poučan primjer kako se KLER razvila u odjele).
- Agencija AERI iz Indije (Srbija), Agencija PREDA iz Prijedora, BiH (primjer efikasne suradnje agencije i uprave), Agencija DAN iz Varaždina (Hrvatska).
- Odjel za lokalni ekonomski razvoj u Štipu (Makedonija) zapošljava 12 visokostručnih kadrova iz raznih područja od značaja za lokalni ekonomski razvoj.

Što ne treba raditi:

- Na papiru postojeći, a nefunkcionalni odjeli/uređi ne mogu dobiti pozitivnu ocjenu.
- Poslovi lokalnog razvoja ne mogu biti samo dopunska aktivnost povjerena službenicima različitih odjela.
- Osnivati agencije samo sa motivom da se „zaradi novac“ iz dostupnih razvojnih fondova, tj. stvarati svojevrstne „radionice“ koje proizvode prijedloge projekata nisu dobar primjer. Priprema projektne dokumentacije samo je jedan manji dio poslova koji one trebaju raditi.
- Jedinice LER-a koje su sistematizirane kao najniže u sustavu upravljanja nisu dobar primjer, jer im je otežan pristup i komunikacija sa pročelnicima drugih odjela i načelnikom općine/gradonačelnikom.

3 Stalno Gospodarsko vijeće

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Postoji vijeće/odbor (Gospodarsko vijeće) koji daje savjete gradskim/općinskim čelnicima vezane za pitanja i probleme poslovne zajednice

Dokumentacija:

- Rješenje o osnivanju Gospodarskog vijeća - OBAVEZAN

Vrlo utjecajni

Najmanje 30% članova Gospodarskog vijeća predstavlja poslovnu zajednicu

Dokumentacija:

- Popis članova Gospodarskog vijeća - OBAVEZAN

Sugestije Gospodarskog vijeća se uzimaju u obzir prilikom donošenja relevantnih odluka na lokalnoj razini

Dokumentacija:

- Dokazi o tome da su stavovi i sugestije članova Gospodarskog vijeća uzeti u obzir, i da se postupilo po njima – odluke, rješenja, press clipping, foto dokumentacija, drugo. – DOPUNSKI/DODATAN

Važni

Sastanci Gospodarskog vijeća održavaju se najmanje jednom u tri mjeseca

Dokumentacija:

- Zapisnici sa sastanaka Gospodarskog vijeća – OBAVEZAN

Relevantna osoba	Preporuka
Predstavnik Gospodarskog vijeća i gradonačelnik/načelnik općine.	Pokazatelji su vrlo precizni, tako da dobro pripremljena dokumentacija može maksimalno skratiti vrijeme za procjenu. Vrlo je bitno dostaviti zapisnike sa svih sastanaka.

Postojanje savjetodavnog tijela (Poslovni klub, Gospodarsko vijeće, Kolegij gradonačelnika za gospodarski razvoj, itd.) koje ima funkciju komunikacije između poslovne zajednice i gradske/općinske uprave i gradonačelnika/načelnika općine je od velikog značaja i u najvećem broju slučajeva oslikava poslovnu klimu u određenoj lokalnoj samoupravi. Stupanj posvećenosti čelništva lokalne samouprave da svi procesi lokalnog razvoja budu transparentni i uz sudjelovanje predstavnika gospodarstva dokazuje da i budući investitori mogu očekivati korektan odnos. Samim tim, može se očekivati da će se ključne odluke donositi pažljivo i uz poštivanje svih čimbenika lokalne zajednice. Ovo tijelo bi trebalo biti formirano na inicijativu gradonačelnika/načelnika općine ili samog gradskog/općinskog vijeća.

Ispunjenje ovog kriterija dokazuje se spiskom članova tijela s informacijom koju instituciju/NVO/poduzeće/organizaciju predstavljaju, te zapisnicima sastanaka iz kojih se vidi koliko često se sastaju i na koje procese su utjecali. Intervjui nekoliko poduzetnika koji su odabrani bez preporuka lokalne samouprave mogu značajno doprinijeti ocjeni ovog Kriterija.

Savjetodavni odbor grada/općine je stalno tijelo koje ima sljedeće funkcije:

- Prati sva pitanja koja su od interesa za gospodarstvo i lokalni ekonomski razvoj i predlaže lokalnoj samoupravi aktivnosti i poboljšanje procedura
- Prati i procjenjuje izvršenje projekata i strategije za lokalni ekonomski razvoj
- Vršiti reviziju strateškog dokumenta i planova implementacije
- Pruža savjetodavnu podršku gradonačelniku/načelniku općine prilikom odlučivanja u vezi ekonomskog razvoja i razvojnih programa
- Pruža podršku Odjelu za lokalni ekonomski razvoj
- Pruža podršku u procesu privatizacije javnih poduzeća

Primjeri dobre prakse:

- Predsjednik općine Indija u Srbiji je kao savjetodavno tijelo oformio Biznis klub općine Indija koji čine 100 najvećih poreznih obveznika. Sastanci Biznis kluba se održavaju jednom u 2 mjeseca. Predsjednik općine predsjedava sastancima. Na sastanke se pozivaju relevantni stručnjaci ili ministri po aktualnim temama i problemima koji se tiču ekonomskog razvoja Indije.

- Općina Tešanj u Federaciji Bosne i Hercegovine oformila je osmočlani savjetodavni odbor, koji čine najuspješniji gospodarstvenici općine, na dobrovoljnoj osnovi. Savjet se sastaje jednom mjesečno.

Što ne treba raditi?

- Formirati poslovno savjetodavno tijelo samo zato da bi se formalno ispunio uvjet u certifikaciji. Poduzetnici su jako zauzeti ljudi i njihovu volju za sudjelovanjem u dijalogu sa lokalnom samoupravom ne treba olako testirati. Jednom izgubljeno povjerenje teško se vraća.
- U sastav poslovnog savjeta imenovati samo stranačke i lojalne prijatelje i suradnike.
- Sastanke zakazivati samo jednom godišnje.

4 Sustav usluga za dobivanje građevinske dozvole

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Grad/općina ima važeću prostorno-plansku dokumentaciju koja omogućava izdavanje građevinskih dozvola.

Dokumentacija:

- Prostorno-planska dokumentacija na uvid, uz sažeto usmeno predavljanje ključnih zona od interesa za gospodarstvo, kao i stanja planske dokumentacije. *OBAVEZAN*
- Objašnjenje u pisanom obliku, kako se mogu dobiti sve informacije o GUP-u i planovima detaljne regulacije; *OBAVEZAN*
- Odluka o izradi plana generalne regulacije naseljenog mjesta, odnosno nekog drugog oblika neophodne prostorno-planske dokumentacije; *OBAVEZAN*

Grad/općina posjeduje bazu podataka o građevinskim parcelama koje se mogu ponuditi potencijalnom investitoru

Dokumentacija:

- Katalog raspoloživog građevinskog/industrijskog zemljišta, sa podacima o veličini, opremljenosti; *OBAVEZAN*
- Odluka o uvjetima davanja u zakup neizgrađenog građevinskog zemljišta na području grada/općine; *OBAVEZAN*

Grad/općina pruža pisani opis procedure izdavanja građevinske dozvole (grad/općina ima Vodič kroz proces izdavanja građevinske dozvole)

Dokumentacija:

- Vodič kroz proces izdavanja građevinske dozvole, odnosno Informator za investitore o postupku dobivanja građevinske dozvole za izgradnju objekata povjerenih jedinici lokalne samouprave na području grada/općine, na hrvatskom i engleskom jeziku - sa opisom i procedure za izdavanje lokacijske i građevinske dozvole (u elektronskom obliku, na mrežnoj (web) stranici grada/općine; brošura u tiskanom obliku); *OBAVEZAN*

Grad/općina pruža informacije o statusu konkretnog zahtjeva/predmeta na zahtjev stranke ili drugih sudionika u postupku – investitora (preko mrežne (web) stranice, telefonom)

U slučajevima kada je nadležnost za određeni predmet na razini institucija iznad razine lokalnih samouprava, od lokalne uprave se očekuje da za stranku sazna informacije o statusu predmeta.

Dokumentacija:

- Baza podataka o izdanim građevinskim dozvolama, podaci o izdanim zahtjevima za izdavanje građevinske dozvole u zadnjih godinu dana (automatsko generiranje, ili evidencija na drugi način, kod grada/općine koji nemaju elektronski sustav praćenja; *OBAVEZAN*

Vrlo utjecajni

Grad/općina pruža informacije o proceduri izdavanja građevinske dozvole i postavila je neophodne formulare na odgovarajuću mrežnu (web) stranicu

Uvid u sadržaj mrežne (web) stranice.

Grad/općina koristi elektronski sustav za praćenje statusa predmeta

Uvid u sustav, uz prezentaciju od strane odgovorne osobe iz lokalne uprave. Pokazatelj dobiva pozitivnu ocjenu samo ako se sustav koristi u svim predmetima. Nije dovoljno da sustav postoji, ali nije u upotrebi.

Grad/općina ima funkcionalan jedinstveni šalter/ured za izdavanje građevinskih dozvola

Dokumentacija:

- Kopije svih formulara koje su na raspolaganju u okviru gradskog/općinskog uslužnog centra i centra za izdavanje dozvola, odnosno ureda koji je nadležan za obavljanje ovih poslova na jednom mjestu; *OBAVEZAN*

Grad/općina prati efikasnost i na osnovi toga je unaprijedila proces izdavanja građevinskih dozvola

Lokalna samouprava mora dokazati da je vršila analizu efikasnosti i poduzela konkretne mjere za poboljšanje.

Grad/općina osigurava informacije o uvjetima javnih poduzeća koji su potrebni za izdavanje građevinskih dozvola (u odgovarajućem roku)

Dokumentacija:

- Dokaz o dostupnosti informacija o cijenama priključaka na sustave opskrbe i komunalnog održavanja, cijene priključaka na energetske i telekomunikacijske sustave koje se mogu učiniti dostupnim investitorima. Iako se radi o informacijama koje su u nadležnosti državnih ili privatnih poduzeća, BFC SEE program certifikacije inzistira na tome da lokalna samouprava redovno prikuplja i ažurira ove podatke. *OBAVEZAN*

Grad/općina ima jedinstveni šalter/ured na kome se mogu dobiti uvjeti u nadležnosti lokalnih javnih poduzeća

Posjetiti uslužni centar odnosno ured za izdavanje dozvola.

Grad/općina ima digitalizirane podatke o zemljištu i parcelama uključujući i sve informacije o infrastrukturi (grad/općina ima GIS)

Dokumentacija:

- *Uvid u GIS ili uputa za upotrebu, prikaz, prezentacija GIS-a. DOPUNSKI/DODATAN*

Grad/općina ima bazu podataka objekata (brownfield lokacija) koji se mogu ponuditi u zakup (ili na prodaju)

Dokumentacija:

- *Uvid u bazu podataka.*

Grad/općina je razvila i usvojila proceduru za nadgledanje i evidenciju utjecaja koje projekti imaju na okoliš

Uvid u LEAP i procedure koje se odnose na zaštitu okoliša.

Važni

Grad/općina pruža informacije o troškovima komunalnih priključaka koji nisu u nadležnosti LS (električna energija, telekomunikacijske usluge, itd.)

Dokumentacija:

- *Kopija okvirne ponude pripremljene za nekog od zainteresiranih investitora (pojverljivi podaci se mogu izbrisati); DOPUNSKI/DODATAN*

Grad/općina ima bazu podataka o poslovnim prostorima koji se mogu ponuditi u zakup (ili na prodaju)

Dokumentacija:

- *Katalog raspoloživog poslovnog prostora kojim upravlja grad/općina; OBAVEZAN*
- *Katalog raspoloživog poslovnog prostora kojim ne upravlja grad/općina ili kontakt lista agencija koje mogu pružiti ove informacije); DOPUNSKI/DODATAN*
- *Primjeri iz baze podataka: evidencija poslovnog prostora, slobodnog poslovnog prostora, zakupaca, stanje dužnika, naplata; DOPUNSKI/DODATAN*

Relevantna osoba	Preporuka
Osoba zadužena za građevinsko zemljište i proces izdavanja građevinskih dozvola. Predstavnik odjela za urbanizam, odjela za komunalne djelatnosti ili slično.	Neki gradovi/općine u stanju su, u kratkom roku, pripremiti dosta detaljnu ponudu prema potrebama pojedinih investitora. Primjerak jedne takve ponude može dati odgovore na mnoga pitanja u okviru certifikacije. Postavite se u poziciju poduzetnika kada se pripremate za ovu grupu kriterija. Svako olakšanje njihovog posla predstavlja pozitivnu ocjenu.

Ova grupa pokazatelja je od posebnog značaja za poduzetnike, jer u velikoj mjeri određuje koliko vremena i novca je potrebno za realizaciju bilo koje investicije. Proces izdavanja građevinskih dozvola je kompliciran, sastoji se od velikog broja potrebnih suglasnosti koje izdaju različite institucije na općinskoj, županijskoj i državnoj razini. Također, investitor će pokazati zainteresiranost ako može dobiti informacije i katalog raspoloživog građevinskog zemljišta, sa podacima o lokaciji, broju i veličini parcela, namjeni, vlasničkoj strukturi, cijeni korištenja, postojećoj i planiranoj infrastrukturi, prometnoj povezanosti.

Grad/općina koja je kreirala povoljnu poslovnu klimu, mora biti u stanju prikazati sve informacije i pružiti pomoć investitorima, tako da svaki zainteresirani poduzetnik zna što točno može očekivati tijekom procesa. Investitoru trebaju realne procjene vremena i novca koji je potreban od trenutka pokretanja procedure do trenutka tehničkog prijema i početka upotrebe objekata.

Lako dostupne informacije - Jedno od najlakše ostvarivih poboljšanja koje grad/općina može brzo realizirati je pružanje kompletnih informacija o raspoloživom zemljištu, o svakom koraku u proceduri za dobivanje suglasnosti, kao i svim potrebnim formularima. Prilikom posjeta evaluatora, svakako će se inzistirati na svim ovim detaljima.

Raspoloživo zemljište - Potencijalnom investitoru treba pripremiti kvalitetnu ponudu za greenfield i brownfield investicije. Ponuda treba biti sveobuhvatna, precizna i atraktivna. Osim toga, investitoru treba objasniti sve okolnosti koje mogu utjecati na zadovoljenje potreba i stvoriti partnerski odnos u kome će investitor dobiti adekvatnu administrativnu i pravnu pomoć tijekom ovog procesa, kao i sve potrebne informacije.

Razvoj industrijskih zona najčešće opterećuju (a) nedostatak adekvatne infrastrukture i (b) vlasnički odnosi. Potrebna ulaganja u rješavanje ovih problema su prevelika za proračune većine lokalnih samouprava. Bez obzira što lokalna samouprava može ponuditi od greenfield i brownfield lokacija, važno je da to čini na način da zainteresirani poduzetnik dobije realnu sliku, sa procjenom potrebnih ulaganja kako bi se neka parcela privela potrebama i namjeni njegove poslovne aktivnosti.

Program certifikacije naročito inzistira da lokalna samouprava nudi podatke o raspoloživom zemljištu ili objektima koji su i u javnom i u privatnom vlasništvu, jer jedino na takav način ispunjava ulogu pravog i sveobuhvatnog „agenta“ za investicijski razvoj svim zainteresiranim stranama.

Građevinske dozvole - Za samu certifikaciju se podrazumijeva da grad/općina sa povoljnom poslovnim klimom pruža sve gore navedene informacije na jednom mjestu, dobro je pripremljen za komunikaciju sa investitorima, pregovore i eventualnu realizaciju posla. Svaka od ovih faza može biti ključna za investitore.

Zaštita okoliša - Uz postojanje Lokalnog ekološkog akcijskog plana (LEAP), grad/općina mora jasno predstaviti sve procedure koje mogu utjecati na realizaciju neke investicije, kao i kasnije mjere praćenja ispunjenja ekoloških standarda. Također, grad/općina mora predstaviti svoje strateške odluke koje govore o eventualnim ograničenjima za ulaganje u određene sektore gospodarstva (obično se odnosi na odluke o dovođenju velikih zagađivača).

Dobri primjeri:

- Kada predstavljaju lokacije za poduzetnike, bilo da su u pitanju greenfield ili brownfield investicije, neki gradovi/općine koriste i skice, fotografije, pa čak i digitalizirane mape, koje slikovito prikazuju ponuđeno zemljište, linije opskrbe, prometnu povezanost, infrastrukturu, poduzeća koja su već smještena, itd. U današnje vrijeme jake konkurencije, ovaj način prezentacije postao je neophodan. Ali ovakav poduhvat mora pratiti ažurnost u radu, tj. uvijek točne i potpune informacije.
- Ako je jedno poduzeće (ili više njih) posebno zadovoljno uvjetima, suradnjom sa općinom i svojim poslovanjem, to je uvijek najbolja preporuka za općinu. "Što drugi kažu o nama" može postati sastavni dio gradskih/općinskih prezentacija.
- Jedan od uzroka predugog trajanja pojedinih koraka u procesima dobivanja dozvola je i nepotpuna dokumentacija koju poduzetnici i građani predaju na šalterima/u uredima. Službenici proaktivne samouprave pregledat će dokumentaciju prilikom predaje, ali i ponuditi savjetodavnu pomoć prije same predaje dokumenata. Na taj način mogu se izbjeći nepotrebne greške koje je, zbog procedura upravnog postupka, lakše izbjeći prije, nego nakon predaje dokumenata.
- Grad/općina najčešće ne raspolaže atraktivnim, a slobodnim poslovnim (prodajnim, uredskim) prostorom. U suradnji sa privatnim vlasnicima takvog prostora uvijek se može uspostaviti suradnja, tj. investitori će cijeniti preporuku i pomoć općinskih vlasti. To mogu biti i ugledne agencije koje se bave nekretninama.
- Sve informacije o Generalnom urbanističkom planu općine Indija, kao i o planovima detaljne regulacije nalaze se dostupne korisnicima preko službene web stranice općine. Također, općina Indija posjeduje jedinstveni informacijski šalter koji funkcionira po principu one-stop-shop. Ponudu zainteresiranom investitoru daje javno poduzeće Direkcija za izgradnju općine Indija i to na osnovu zahtjeva. Potencijalni investitor, čiji zahtjev se nalazi u proceduri izdavanja građevinske dozvole može se u svakom trenutku informirati preko mrežne (web) stranice o statusu svog predmeta i procjeni trajanja predstojećih procedura. Dužina se izračunava na osnovi praćenja svih sličnih zahtjeva.
- Gradski uslužni centar u Leskovcu u koordinaciji sa ostalim gradskim upravama, uveo je jedinstveni sustav praćenja dokumenata – predmeta po zahtjevima. Programom je omogućeno praćenje vremenskog trajanja procesa izdavanja građevinskih dozvola u 100% slučajeva.
- Industrijske zone u Zrenjaninu, Indiji i Varaždinu su odlični primjeri. Za općine i gradove koji tek formiraju svoje industrijske zone, poučno je vidjeti i iskustva Loznice (kako je cijeli proces organiziran), Niša (sjajan primjer kako je organizirana prodaja parcela), Subotice (prenamjena vojnog zemljišta u komercijalno).

Obratite pažnju:

- Mrežne (web) stranice sa složenim sadržajem i kompliciranom navigacijom nisu od prevelike koristi.
- Ne treba nuditi nepotpune informacije putem mrežne (web) stranice ili drugih medija, jer se na taj način gubi povjerenje zainteresiranih posjetilaca u cjelokupnu lokalnu samoupravu.
- Iako možda nemate razvijene servise, predstavite trud koji samouprava ulaže da bi poboljšala proces. Svi znamo da nije lako baviti se ovim složenim procedurama. Lokalna samouprava koja osigura visoku razinu predvidivosti cijelog procesa je pravi partner, a ne ona koja se neosnovano hvali.
- Lokalna samouprava koja informira, savjetuje i štiti interese investitora različitim postupcima i procedurama u radu, bolji je partner od one koja „sjedi prekrivenih ruku“ i čeka da investitor učini svaki idući korak.

- Razlika između prosječnih i naprednih lokalnih samouprava može se mjeriti i po stupnju spremnosti da se rade poslovi koji prelaze minimum nadležnosti i odgovornosti. Na primjer, ako je zakonski rok za izdavanje nekog dokumenta 7 dana, zašto to ne učiniti za jedan dan?

5 Postojanje analitičke osnove za podršku lokalnoj poslovnoj zajednici i privlačenje investicija

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Vrlo utjecajni

Grad/općina posjeduje vlastite izvore informacija (istraživanja, ankete, praćenje podataka), analizira ih i koristi u procesu donošenja odluka

Dokumentacija:

- Uređena i ažurirana baza podataka za LER; OBAVEZAN
- Ekonomski statistički pokazatelji, informativni materijal o programima podrške malim i srednjim poduzećima, programi kreditiranja bankarskog sektora, profil zajednice, ankete i analize stavova poslovnog sektora (izvještaji o anketama poduzetnika) itd.; OBAVEZAN
- Baze podataka (elektronske ili otisnute) o potencijalnim kooperantima i dobavljačima, bankama, projektnim uredima, izrađivačima procjene utjecaja na okoliš, pa čak i hotelima, restoranima, liječničkim i stomatološkim ordinacijama i sl.; DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina pruža informacije o proceduri i ukupnim troškovima osnivanja i poslovanja gospodarskog subjekta

Dokumentacija:

- Objašnjenje procedure za registraciju poduzeća. Informacije o troškovima koji prate osnivanje, cijene, naknade - Razni vodiči za osnivanje obrta i trgovačkih društava, za kvalitetnu podršku poduzetništvu; OBAVEZAN

Grad/općina nudi informacije o lokalnim poticajima za zainteresirane poduzetnike (porezne olakšice, vrijeme oslobađanja od poreza, itd.)

Dokumentacija:

- Popis i objašnjenje olakšica koje nudi grad/općina (može i kopija gradske/općinske odluke); OBAVEZAN

Grad/općina ima i ažurira (minimalno jednom godišnje) bazu relevantnih gospodarskih subjekata (sa osnovnim podacima za svaku tvrtku/obrt) na razini lokalne ekonomije

Dokumentacija:

- Dokaz o mogućnosti pretrage/filtriranja podataka o strukturi poduzeća, ustanova i drugim pravnim osobama prema područjima djelatnosti, obliku organiziranja, broju zaposlenih, drugo; DOPUNSKI/DODATAN
- Popis obrta osnovanih od 01.01.2011. godine do danas; OBAVEZAN
- Popis trgovačkih društava od 01.01.2011. godine do danas. OBAVEZAN

Važni

Grad/općina posjeduje statističke podatke koje osiguravaju nadležne institucije (Državni zavod za statistiku, Zavod za zapošljavanje, itd.) analizira ih i koristi u procesu donošenja odluka

Dokumentacija:

- Lista/izvještaj o broju tvrtki po djelatnostima, veličini, strukturi organiziranja 2010. - 2012. godine (u elektronskom ili otisnutom obliku). Prolazna ocjena se daje ako postoji i koristan način pretrage podataka o tvrtkama. DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina nudi informacije o državnim poticajima za zainteresirane poduzetnike (porezne olakšice, vrijeme oslobađanja od poreza, itd.)

Dokumentacija:

- Popis i objašnjenje olakšica koje nudi država; OBAVEZAN

Baza podataka gospodarskih subjekata dostupna preko mrežne (web) stranice

- Web adresa/link ka traženom sadržaju.

Grad/općina pruža informacije o programima financijske i tehničke podrške/pomoći gospodarstvu

Dokumentacija:

- Informacije o uvjetima kreditiranja poduzetnika, malih i srednjih poduzeća od strane banaka; DOPUNSKI/DODATAN
- Popis svih sajmovi i manifestacija od interesa za poduzetnike, sa detaljima o područjima koje pokrivaju, cijenama kotizacije, štanda i sl. DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina posjeduje ažurirane podatke o direktnim investicijama (stranim i domaćim) realiziranim u proteklih 5 godina na području grada/općine

Dokumentacija:

- Uređeni i ažurirani podaci o prisutnim investitorima (uključujući podatke o veličini investicije, trendovima razvoja, broju zaposlenih po godinama, itd.) DOPUNSKI/DODATAN

Relevantna osoba	Preporuka
Čelnik gradske/općinske uprave i voditelj KLER.	Idealna prilika za takozvano „veliko spremanje“! Većina informacija koje se zahtjevaju ovim kriterijima se nalaze na više različitih mjesta. Iskoristite priliku i prikupite ih, uredite i predstavite na način koji je jasan, razumljiv i dostupan svakome.

Pokazatelji definirani kroz ovaj Kriterij trebaju dokazati da grad/općina ima ažurirane statističke podatke, odnosno ekonomske pokazatelje koji utječu na kreiranje lokalne gospodarske politike i mogu biti od koristi poduzetnicima, ali i nositeljima odlučivanja u upravi. Pored toga, očekuje se od odgovarajuće službe da od prikupljenih podataka priprema i informacije od koristi za poduzetnike i investitore. Cilj posjedovanja ovakvih podataka i analiza je da poduzetnici mogu planirati svoje "ulazne" troškove (registracija poduzeća, priključci na energetske i komunalne sustave, uvjeti za kupnju/zakup zemljišta, financijske povlastice i povlastice za uređenje i održavanje zemljišta), naći potencijalne kooperante u gradu/općini/regiji za potrebe svoje proizvodnje ili pružanja usluga, te dobiti i razne druge informacije u gradu/općini, koje im mogu pomoći u poslovanju (uvjeti kreditnog tržišta, posebni programi za razvoj MSP, i slično).

Mnogi će reći da bar polovina ovih djelatnosti ne spada u nadležnost lokalne samouprave, već se treba obratiti raznim agencijama, elektroprivredi, naftnoj industriji, distributeru plina, telekomunikacijskim tvrtkama, bankama, ministarstvima, itd. BFC SEE ipak inzistira da grad/općina, kroz KLER osigura sve ove informacije, pruži maksimalnu pomoć poduzetnicima i zastupa njihove interese. Ovo je jedan od ključnih pokazatelja za certifikaciju, jer su uspješni gradovi/općine upravo na ovom polju dokazali svoju efikasnost i predanost ideji ekonomskog razvoja. Lokalne samouprave koje rješavaju probleme poduzetnika postaju i dio odluka o budućem radu i investiranju tih poduzeća.

Svrha ove grupe pokazatelja je da odgovori na sljedeća pitanja:

- Može li grad/općina pružiti ažurirane statističke podatke, odnosno ekonomske pokazatelje koji utječu na kreiranje lokalne gospodarske politike i mogu biti od koristi poduzetnicima?
- Mogu li poduzetnici planirati svoje "ulazne" troškove (registracija poduzeća, priključci na energetske i komunalne sustave, uvjeti za kupovinu/zakup zemljišta, financijske povlastice i povlastice za uređenje i održavanje zemljišta)?
- Mogu li zainteresirani poduzetnici naći potencijalne kooperante u gradu/općini/regiji za potrebe svoje proizvodnje ili pružanje usluga?
- Mogu li zainteresirani poduzetnici dobiti i razne druge informacije u gradu/općini, koje im mogu pomoći u poslovanju (uvjeti kreditnog tržišta, posebni programi za razvoj MSP i slično)?

Dobri primjeri:

- Često se dešava da svi gore navedeni podaci postoje, ali se nalaze na nekoliko mjesta, u različitim općinskim odjelima i javnim poduzećima. Dobro organiziran grad/općina će sve podatke prikupiti na jedno mjesto, što u početku zahtijeva dosta posla, ali kasnije mnogostruko skraćuje vrijeme i utječe na povećanu efikasnost – upravo ono što investitori žele vidjeti.
- Infocentar za mala i srednja poduzeća grada Čačka u Srbiji je dobar model podrške poduzetnicima. Sa tri zaposlena (iz proračuna grada), ovo je mjesto na kome se poduzetnici mogu informirati o programima podrške, kreditima za pokretanje poslovanja, kao i različitim procedurama koje su u nadležnosti gradske uprave i komunalnih poduzeća.
- Razvoj informacijskog sustava za upravljanje procesom lokalnog ekonomskog razvoja i upotreba podataka u gradu Zaječaru (Srbija), te povezanost baza podataka sa mrežnom (web) stranicom dobra je osnova za informiranje, a možda i buduće odluke poduzetnika.
- Primjeri općine Indija u Srbiji dokazuju povezanost upotrebe podataka i rezultata u radu lokalne samouprave. Čelništvo ove uprave je odavno uvidjelo važnost i moć kvalitetnih podataka. Većina ključnih odluka za razvoj donesene su na osnovi točnih i pažljivo sakupljenih podataka. Ova samouprava izbjegla je i čestu zamku u koju upadaju druge uprave kada je u pitanju upotreba informacijskih tehnologija. Naime, organizacijska rješenja i način rada unaprijeđeni su prije uvođenja softverskih aplikacija, a same aplikacije su razvijene da bi podržale te procese. Ovo napominjemo jer se često događa da se uvođenje softverskih alata doživljava kao rješenje svih problema, što gotovo nikad ne bude slučaj u praksi.

Što ne treba raditi:

- Na zahtjeve za informacijama koje nisu u nadležnosti lokalnih samouprava (na primjer kapacitet elektro mreže, cijena priključka na telekomunikacijski sustav, cijena izgradnje trafo-stanice, procedure za dobivanje suglasnosti od državnih institucija) lokalna samouprava se nikad ne smije oglušiti. Bez obzira što je nekad i za samu upravu teško dobiti određene informacije od drugih institucija, ona uvijek mora nastupati kao partner poduzetniku.
- Ne treba kriviti građane ili poduzetnike za nedostatak komunikacije i zainteresiranosti za pitanja ekonomskog razvoja. Lokalna samouprava je ta od koje inicijative počinju.

6 Aktivnosti za promociju ulaganja i kvaliteta poslovnog okruženja u gradu/općini

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Grad/općina ima ažurirane brošure i promotivne materijale o uvjetima poslovanja i investicijskim potencijalima u lokalnoj ekonomiji

Dokumentacija:

- Promotivna brošura predstavljanja grada/općine i njenog investicijskog potencijala na hrvatskom i engleskom jeziku; Brošura Vodič za investitore, na hrvatskom i engleskom jeziku; OBAVEZAN
- Brošura o dostupnim industrijskim/poslovnim zonama; DOPUNSKI/DODATAN
- CD sa prezentacijom općine, na hrvatskom i engleskom jeziku; OBAVEZAN

Grad/općina je ažurirala dio svoje mrežne (web) stranice koji se odnosi na uvjete poslovanja i investicijske potencijale u lokalnoj ekonomiji (na lokalnom i engleskom jeziku)

Dokumentacija:

- Podaci o mogućnostima za ulaganje u grad/općinu dostupni na mrežnoj (web) stranici grada/općine; OBAVEZAN
- Ažurirana mrežna/web stranica grada/općine koja je posvećena gospodarstvu OBAVEZAN

Vrlo utjecajni

Brošure i promotivni materijali postoje i na engleskom jeziku (ili nekim drugim stranim jezicima)

Dokumentacija: Isto kao i u prethodnim.

Grad/općina ima promotivni materijal ili neke druge gore spomenute instrumente koji opisuju investicijske mogućnosti u pojedinim gospodarskim granama

Dokumentacija: Isto kao i u svim prethodnim.

Grad/općina je ustanovila mehanizam za distribuciju svog promotivnog materijala

Opisati načine distribucije promotivnih poruka i materijala do ciljanih publika.

Važni

Grad/općina je sudjelovala na najmanje jednom sajmu u toku protekle godine i ima godišnji plan sudjelovanja na sajmovima (investicijskim i sektorskim)

Dokumentacija:

- Popis sajmova na kojima je grad/općina indirektno ili direktno sudjelovao; Ažurirana web stranica grada/općine sa vijestima o posjećenim sajmovima OBAVEZAN
- Dokaz o podršci/posredovanju grada/općine u sudjelovanju na sajmovima: Slike sa sajmova 2011/2012. godine, ugovori o zakupu štanda, plan posjeta sajmovima za ovu godinu, prepiska sa investitorima sa kojima je ostvaren kontakt na sajmu, itd.; DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina je razvila i druge instrumente za promoviranje investicijskih potencijala

Dokumentacija:

- Priložiti dokumentaciju ili informacije.

Relevantna osoba	Preporuka
Predstavnik KLER, i/ili osoba za odnose sa javnošću.	Mnoge lokalne uprave nemaju financijske mogućnosti da bi razvile sve mehanizme za promociju. Osnovno je da postoji adekvatan sadržaj na engleskom jeziku, koji će jasno predstaviti gospodarske prilike i mogućnosti za investiranje. Forma nije presudna (npr. umjesto skupih brošura, može se pripremiti materijal tiskan na običnom A4 papiru i ukoričen spiralom; umjesto direktnog nastupa na sajmovima, grad/općina se može promovirati udruživanjem sa drugim općinama, preko razvojnih agencija, veleposlanstava, donatora, poslovnih udruga, itd.

Program certifikacije ne inzistira na promotivnim aktivnostima pod svaku cijenu i u što većem razmjeru. Nemaju sve općine atraktivan geografski položaj, prometne mogućnosti i blizinu drugih resursa. Mnogo je važnije napraviti realnu i originalnu sliku općine i ulagati marketinške napore u onim područjima koji imaju potencijal i koji su prepoznati kao razvojni prioriteta.

Osnovno je da svaka lokalna samouprava ima ažurirane elementarne pokazatelje iz kojih se jasno vidi da su prepoznati potencijali i odabrane gospodarske grane u kojima se očekuje dodatno ulaganje. Ovo se također odnosi i na mrežnu (web) stranicu grada/općine. Vrlo je bitno naglasiti da je često baš službena mrežna stranica prvi susret investitora sa gradom/općinom. Dakle, sve informacije koje su mu potrebne probat će pronaći na toj stranici. Nepostojanje osnovnih informacija i neažurna stranica mogu se protumačiti kao da i nema nikakve ponude.

Svi dodatni mehanizmi promoviranja investicijskih potencijala kao što su business to business, investicijski forumi, investicijske konferencije itd. dokazuju koliko je općina/grad aktivna u promoviranju ponude svojih investicijskih potencijala.

Dobri primjeri:

- Vodiči za investitore nalaze se na vidljivom mjestu na web stranici grada/općine, jasno odvojeni od ostalih informacija.
- Vodiči za investitore su na engleskom ili više stranih jezika.
- Vizualni identitet cjelokupnog promotivnog materijala je usklađen (loš primjer je kada svaka služba radi svoj dizajn i strukturu, jer to otežava informiranje).
- Grad/općina ima uvijek spremnu prezentaciju za investitore i trenutno je može organizirati.
- Postojeći poduzetnici su, u dogovoru sa gradskim/općinskim čelništvom, i najveći promotori grada/općine.
- Impresivan je primjer općine Indija koja je po stupnju inovativnosti uvijek bila korak-dva ispred drugih lokalnih samouprava. Nakon interne reorganizacije i dostizanja visokog stupnja odgovornosti prema svojim građanima, čelništvo Indije vješto je kombiniralo različite promotivne aktivnosti. Odličan primjer je uspostavljanje suradnje sa časopisom Financial Times, koja je rezultirala plasmanom općine Indija na 17. mjesto po atraktivnosti greenfield investicijskih lokacija. Uprava općine dostigla je takvu razinu efikasnosti u ne baš sjajnim uvjetima koji vladaju u Srbiji i predstavlja veliko ohrabrenje i putokaz za ostale lokalne samouprave. Danas, Indija predstavlja brend za koji se vezuju epiteti kao što su efikasnost, brzina, odgovornost, kvaliteta.

Što ne treba raditi:

- Ne treba preuveličavati atraktivnost svoje sredine i efikasnost lokalne administracije. Skroman, umjeren pristup u kombinaciji sa realno predstavljenim mogućnostima i preprekama ostavit će dojam pouzdanog partnera.

7 Kreditna sposobnost i kreditna opravdanost

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Vrlo utjecajni

Grad/općina se zadužuje u skladu sa usvojenim razvojnim dokumentima

Dokumentacija:

- Dokumenti/projekti koji pokazuju svrhu zaduživanja grada/općina (odluke, ugovori, projektna dokumentacija, projekti sa kojima se konkuriralo kod banke) – OBAVEZAN
- Dokaz da su projekti za koje se grad/općina zadužio u skladu sa SP ili drugim planskim dokumentom – OBAVEZAN
- Odluka o Proračunu grada/općine 2011. godine i 2012. godine – OBAVEZAN
- Odluka o zaduženju grada/općine za realizaciju kapitalnih investicijskih projekata - OBAVEZAN
- Dokazi o namjenskom trošenju kredita za projekte za koje su dobivena sredstva od banaka (dokazi o kontroli od strane banke, dokazi o dinamici prebacivanja sredstava iz kredita na račun banke; dokaz o prebacivanju tranši kredita po situacijama, i dr. – OBAVEZAN

Grad/općina je sposobna dokumentirati i izračunati svoju kreditnu sposobnost

Dokumentacija:

- Financijska analiza za posljednje 3 godine – OBAVEZAN
- Korištenje softvera za izračunavanje kreditne sposobnosti i procjenu parametara za zaduživanje grada/općine (informativni sustav CAT II ili drugi) - DOPUNSKI/DODATAN
- Dokazi o internoj kontroli/monitoringu kredita. - DOPUNSKI/DODATAN

Ovaj Kriterij dokazuje sposobnost predavljanja zaduženosti i kreditne sposobnosti lokalne samouprave. Osim toga, kreditno zaduživanje treba usporediti sa usvojenim strategijama i planovima kako bi se utvrdilo zadužuje li se lokalna samouprava u skladu sa razvojnim ciljevima. Potrebno je i da grad/općina u sažetoj formi predstavi projekte i planove (najčešće ulaganja u infrastrukturu) zbog kojih se zaduživala, ili to tek planira. Poseban naglasak daje se na odgovornost u planiranju i odlučivanju, kao i na transparentnost ovih procesa.

Praćenje dinamike lokalnog tržišta rada i aktivan odnos prema utvrđenom stanju i potrebama

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Vrlo utjecajni

Grad/općina surađuje sa Zavodom za zapošljavanje

Opisati konkretne primjere suradnje i rezultate takve suradnje.

- Primjerak Poziva grada/općine predstavniku Zavoda za zapošljavanje da sudjeluje, odnosno prezentira javne pozive i druge olakšice koje pruža Zavod na sastancima, odnosno prezentacijama organiziranim za poduzetnike sa područja grada/općine - DOPUNSKI/DODATAN
- Sporazum grada/općine sa Zavodom za zapošljavanje o realizaciji lokalnog akcijskog plana zapošljavanja i aneksi sporazuma, drugi dokazi o suradnji - OBAVEZAN

Grad/općina je razvila i koristi upitnike za postojeće investitore i poduzetnike o njihovim potrebama za radnom snagom

Dokumentacija:

- Baza podataka o postotku i broju zaposlenih po gospodarskim granama, izvještaj koji govori o kadrovskim potrebama gospodarstva dobiveni analizom upitnika poduzetnicima - OBAVEZAN

Grad/općina pruža informacije i podršku za programe obuke namjenjene radnoj snazi

Dokumentacija:

- Podaci o programima obuke koju je organizirao grad/općina (recimo za rad na računalima ili za otvaranje vlastitog poduzeća), poziv nezaposlenima da se uključe u obuku koju je organizirao grad/općina, poziv nezaposlenima da se uključe u obuke koje organizira Zavod za zapošljavanje ili druga ustanova - OBAVEZAN
- Dokaz o održanim sajmovima zapošljavanja ili drugim manifestacijama koje povezuju poduzetnike i nezaposlene - DOPUNSKI/DODATAN

Važni

Grad/općina ima podatke o radnoj snazi (zaposleni i nezaposleni, njihova struktura)

Dokumentacija:

- Statistički podaci o strukturi nezaposlenih (navesti izvor podataka i datum). Baza podataka preuzeta od Zavoda za zapošljavanje mora sadržavati i informaciju o zanimanju, a ne samo stupnju kvalifikacije - OBAVEZAN
- Statistički podaci o strukturi zaposlenih (navesti izvor podataka i datum). Baza podataka preuzeta od nadležne institucije (npr. Državni zavod za statistiku) mora sadržavati i informaciju o zanimanju, a ne samo stupnju kvalifikacije - OBAVEZAN

Grad/općina je donijela Lokalni akcijski plan za zapošljavanje

Dokumentacija:

- Odluka o usvajanju važećeg Lokalnog akcijskog plana za zapošljavanje (LAPZ) - DOPUNSKI/DODATAN
- Rješenje o formiranju Vijeća za zapošljavanje, popis članova i gdje su zaposleni, bar jedan od članova predstavnik Zavoda za zapošljavanje - DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina je pokazala inicijativu za izmjene obrazovnih programa srednjih škola na svom području u skladu sa potrebama gospodarskih subjekata (postojećih i novih)

Dokumentacija:

- Prijedlozi za izmjenu obrazovnih profila upućeni relevantnom ministarstvu, kratak opis novih profila, uvedenih u srednje škole u posljednje 2 godine; analiza potreba za mijenjanjem obrazovnih programa, u skladu sa potrebama gospodarstva, ukoliko je utvrđeno da ista ne postoji - OBAVEZAN
- Kratak opis novih profila, uvedenih u srednje škole u posljednje 2 godine - DOPUNSKI/DODATAN

Relevantna osoba	Preporuka
Predstavnik Odjela za lokalni ekonomski razvoj.	Nadležnosti lokalne uprave nisu velike. Ipak, od grada/općine koji nastupa kao partner gospodarstvu očekuje se dobro poznavanje tržišta rada kao jednog od presudnih kriterija za poslovne investicije svake tvrtke.

Grad/općina koja je kreirala povoljnu poslovnu klimu pružit će osnovne podatke o broju i strukturi nezaposlenih, zaposlenih i podatke o prosječnim plaćama. Grad/općina može i sam, ili u suradnji sa odgovarajućim državnim službama za zapošljavanje i obrazovnim institucijama, nuditi i određene obuke, prilagođene potrebama investitora. Čest problem u gradovima/općinama je i neprilagođenost srednjeg stručnog obrazovanja potrebama gospodarstva. Prilikom ranijih istraživanja gotovo po pravilu se navodi da je otpor postojećeg nastavnog kadra jedna od prepreka za uvođenje novih nastavnih programa, ali i nedostatak sredstava za nove programe. Posljedice takvog razmišljanja su u stvaranju srednjeg stručnog kadra mladih ljudi koji nemaju perspektivu u nalaženju posla. Aktivna uloga grada/općine može biti od koristi i đacima i poduzetnicima.

Zavisno od djelatnosti zainteresiranog poduzetnika, grad/općina treba ukazati na određene profile nezaposlenih, kao i nastupiti kao partner u obukama i zapošljavanju, naročito kada je krajnji rezultat otvaranje novih radnih mjesta.

Dobri primjeri:

- Tablični prikaz nezaposlenih osoba, po stupnju obrazovanja, izraženo u apsolutnim vrijednostima i postocima. Obavezno navesti izvor podataka i razdoblje na koje se odnose.
- Nekoliko zaključaka na osnovi statistike, koji mogu biti od značaja za poduzetnike. Također navesti neke tradicionalno razvijene struke, ako se poklapaju sa djelatnošću poduzetnika.
- Predstaviti (ako postoje) programe obuka, koje podržava ili organizira grad/općina, naročito ako se oni mogu prilagoditi potrebama gospodarstva.
- Spomenuti i najveće poslodavce u gradu/općini ili regiji, jer oni su potencijalna konkurencija, kada je u pitanju zapošljavanje kvalitetnih kadrova.
- Često se događa da strani investitori traže i povoljne prilike za školovanje članova obitelji svojih menadžera, koji dolaze iz inozemstva.
- Zainteresirani poduzetnik u Odjelu za lokalni ekonomski razvoj grada Zaječara u Srbiji može dobiti popis svih nezaposlenih osoba prema traženom kriteriju u roku od samo nekoliko minuta, iz baze podataka koju redovno ažuriraju gradske službe u suradnji sa Nacionalnom službom za zapošljavanje.
- Primjer Prijedora u Bosni i Hercegovini, koji sa drvoprerađivačkom srednjom školom planira profile i ima dokaze o izmjenama kurikuluma u skladu sa potrebama gospodarstva.

Što ne treba raditi:

- Podaci koji mogu biti od značaja za ekonomski razvoj (uglavnom demografski, ekonomski, zemljopisni) često se teško pribavljaju od drugih institucija (Državni zavod za statistiku, Hrvatska narodna banka, ministarstva) ili uopće ne postoje (primjer je nedostatak precizne evidencije direktnih investicija). Ipak, ne treba kriviti druge za to, već (a) napraviti vlastite baze podataka za općinu/grad u područjima za koje to ima smisla (na primjer baza zainteresiranih investitora koji su posjetili grad/općinu, ili baza aktivnih poduzetnika po sektorima gospodarstva), (b) konzultirati se sa drugim samoupravama o mogućem rješenju.
- Ne pokazivati neprovjerene podatke ili podatke koji nemaju naznačen „izvor i godinu“ (u godinama tranzicije i ekonomske krize došlo je do naglih promjena nekih ekonomskih pokazatelja i razlike između podataka iz 2007. i 2011. godine mogu biti velike).

9 Suradnja privatnog i javnog sektora

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Gradski/općinski čelnici se periodično/po potrebi sastaju sa predstavnicima lokalne poslovne zajednice sa ciljem da zajednički rješavaju bitna pitanja/probleme od općeg značaja za građane i gospodarstvo

Dokumentacija:

- Zapisnici sa sastanaka gradonačelnika/načelnika općine i predstavnika gospodarstva; press clipping također - **OBAVEZAN**

Vrlo utjecajni

Grad/općina povjerava neke javne komunalne djelatnosti privatnim partnerima (koje se financiraju iz proračuna zasnovano na normativima troškova).

Dokumentacija:

- Odluka o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti nekom poduzetniku ili privatnom poduzeću (neki primjer JPP), dokumentacija koja dokazuje suradnju javnog i privatnog sektora (ugovori o osnivanju gospodarskog subjekta sa privatnim sektorom u cilju obavljanja djelatnosti JKP ili ugovor o povjeravanju djelatnosti JKP privatnom sektoru) - **DOPUNSKI/DODATAN**

Godišnji izvještaji o radu komunalnih poduzeća su dostupni javnosti

Dokumentacija:

- Web adresa ili priloženi Godišnji izvještaj – **OBAVEZAN**

Važan

Grad/općina podržava razvoj poslovne infrastrukture (BID zona, poslovnih inkubatora, klastera i sl.)

Dokumentacija:

- Dokaz o osnivanju poslovnog centra/poslovnog inkubatora, plan i program, broj korisnika, itd. - **DOPUNSKI/DODATAN**
- Dokaz o pokretanju inicijativa i postupanju po zahtjevima i potrebama privatnog sektora - **DOPUNSKI/DODATAN**

Relevantna osoba	Preporuka
Predstavnik Odjela za LER, gradonačelnik/načelnik općine, voditelj poslovnog inkubatora, voditelj odjela za gospodarstvo ili slično.	Svaku tvrdnju treba podržati određenim dokumentom ili jasno prezentiranom informacijom. Trebalo bi razlikovati suradnju sa pojedinačnim poduzetnicima od generalnog stava da lokalna samouprava radi u partnerstvu sa cijelim poslovnim sektorom.

Za ispunjenje ovog kriterija nije potrebno da grad/općina ostvari sva navedena partnerstva sa privatnim sektorom. Ne očekuje se od lokalnih samouprava da za ispunjenje uvjeta certifikacije organiziraju poslovne inkubatore ili centre. Još manje se inzistira na postojanju ugovora između javnog i privatnog sektora. Osnova za certifikaciju bit će postojanje komunikacije između općine i privatnog sektora, pozitivan stav prema rješavanju pitanja i podjele rizika, kada se radi o inicijativama od kojih svi mogu imati neposredne ili posredne koristi sa ciljem promoviranja ekonomskog razvoja.

Što ne treba raditi:

- Interesi poduzetnika često se razlikuju od interesa građana. Pravni okvir, nedostatak iskustva i pregovaračkog kapaciteta mogu rezultirati ugovorima između lokalne samouprave i poduzetnika koji donose i koriste i štetu po lokalnu zajednicu. Zato je važno razumjeti da Program certifikacije ne inzistira na ulazak u ugovorne odnose ovog tipa. Odluke o javno-privatnim partnerstvima predstavljaju politički, pravno i ekonomski složena i osjetljiva pitanja.

10 Adekvatna infrastruktura i pouzdane komunalne usluge

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Grad/općina ima srednjoročne i dugoročne planove infrastrukturnog razvoja

Dokumentacija:

- Plan kapitalnih investicija za 2012. godinu - OBAVEZAN
- Zapisnici sa sjednica komisije za izradu Plana kapitalnih investicija grada/općine - OBAVEZAN

Grad/općina provodi godišnje planove infrastrukturnog razvoja

Dokumentacija:

- Godišnji planovi infrastrukturnog razvoja za 2012. godinu (planovi javno-komunalnih poduzeća) - OBAVEZAN
- Izvještaj o provedbi prošlogodišnjeg plana infrastrukturnog razvoja - OBAVEZAN

Vrlo utjecajni

Prilikom formuliranja i usvajanja godišnjih planova infrastrukturnog razvoja uzimaju se u obzir stavovi i mišljenje privatnog sektora

Dokumentacija:

- Primjeri anketa, rezultati provedenih anketa, provedene mjere na osnovi rezultata provedenih anketa - DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina ima spremne podatke o infrastrukturi u industrijskim zonama i/ili na parcelama koje se nude na prodaju i/ili korištenje potencijalnim investitorima

Dokumentacija:

- Podaci o infrastrukturi u industrijskim zonama – OBAVEZAN

Grad/općina nudi infrastrukturno opremljeno građevinsko zemljište kao dio svoje ponude građevinskog zemljišta

Dokumentacija:

- Ponuda industrijskog zemljišta, popis/katalog lokacija - OBAVEZAN
- Odluka o davanju u zakup neizgrađenog građevinskog zemljišta na području grada/općine - OBAVEZAN
- Odluka o uvjetima, načinu i postupku davanja u zakup građevinskog zemljišta u javnom vlasništvu – OBAVEZAN

Grad/općina ima spremne podatke o jediničnoj cijeni svih komunalnih usluga

Dokumentacija:

- Popis komunalnih usluga sa jediničnim cijenama - OBAVEZAN

Važni

JKT dostavljaju gradu/općini periodične izvještaje o radu.

Dokumentacija:

- Izvještaji o radu javnih komunalnih tvrtki za 2011. godinu - OBAVEZAN
- Odluka o usvajanju Izvještaja o radu JKT - OBAVEZAN
- Zapisnici, slike, liste sudionika sa javnih sastanaka na kojima se raspravljalo o izvještajima JKT - DOPUNSKI/DODATAN
- Izvještaji o radu JKT se objavljuju na web stranici - DOPUNSKI/DODATAN

Postoji mehanizam koji funkcionira 24 sata dnevno, 7 dana u tjednu za prihvatanje žalbi, molbi, pružanje informacija građanima u vezi sa komunalnim uslugama

Uvid u sustav; naročito obratiti pažnju na procedure kojima se definira dvosmjerna komunikacija i odgovor/reakcija na podnesene molbe, žalbe, zahtjeve.

Dopunski

Grad/općina organizira istraživanja mišljenja poslovnog sektora o pružanju komunalnih usluga

Dokumentacija: Primjeri upitnika i rezultata ovakvog načina istraživanja.

Relevantna osoba	Preporuka
Direktor(i) javnih komunalnih poduzeća, član gradskog/općinskog vijeća, gradski/općinski menadžer ili druga osoba koja je zadužena za rad komunalnih poduzeća i infrastrukturu.	Poduzetnici ne žele provesti previše vremena u "traganju" za svim navedenim informacijama. Zato grad/općina treba prikupiti informacije i predstaviti ih u sažetom obliku. Postojanje sustava za slanje pitanja, zahtjeva, molbi i žalbi ne znači da mora postojati sofisticiran računalni sustav, pozivni centar ili slično. Važno je da se na svaki zahtjev odgovori, i to potpunom informacijom i u određenom roku.

Poduzetnike interesira kakva infrastruktura već postoji, njen kapacitet, s kime treba pregovarati, koliko vremena i novca je potrebno da bi pokrenuli svoje poslovne aktivnosti.

Ne smije se zaboraviti da iz pozicije poduzetnika, nije previše važno pružaju li neke od ovih usluga državna ili privatna poduzeća (električna energija, telefon, internet), zato grad/općina mora unaprijed pripremiti što je moguće više preciznih podataka baš od ovih poduzeća. Također, poduzetnicima je važno da znaju kako i na koji način mogu podnijeti svoje zahtjeve, postaviti pitanja ili se žaliti, te hoće li im netko odgovoriti i izaći u susret.

Jedan od bitnih elemenata koji utječe na odluku investitora da investira u nekom gradu/općini odnosi se velikim dijelom na infrastrukturnu opremljenost industrijske zone, građevinskog zemljišta i uopće lokacije na kojoj je predvidio ulaganje. Uzevši ovo u obzir, investitora zanima postoje li srednjoročni i dugoročni planovi infrastrukturnog razvoja i jesu li oni realni, odnosno jesu li usklađeni sa potrebama gospodarstva ili su potpuno konfuzni ili ih čak nema. Nepostojanje infrastrukturnih planova, odnosno postojanje planova koji nisu u skladu sa potrebom gospodarstva daju vrlo loš signal investitoru.

Sve ostale pogodnosti kao što su sustav 24/7 koji je dostupan građanima, olakšice koje dobiva investitor prilikom ispunjenja određenih kriterija, provedba drugih infrastrukturnih projekata su također dobri pokazatelji koji će dati vrlo dobru sliku organiziranosti zainteresiranom investitoru.

Dobar primjer:

- Pouzdane komunalne usluge općine Indija u Srbiji i Strumica u Makedoniji garantiraju Sustavom 48 – inovativnim pristupom kojim se osigurava predanost općinske uprave rješavanju problema građana i poslovne zajednice u roku od 48 sati. Sustav 48 upravlja općine omogućava nadgledanje rada općinskih tijela i javnih poduzeća i na osnovi toga donošenje odluka, smanjivanje troškova i povećanje efikasnosti poslovanja. Ovaj sustav također podrazumijeva da svi odjeli i poduzeća podnose dvotjedne detaljne izvještaje. Osnovna komponenta Sustava 48 je pozivni centar (Call Center) koji omogućuje, ne samo građanima, nego i svim poslovnim subjektima prijavu svojih problema ili nedoumica koji su vezani uz usluge lokalne uprave. Lokalna samouprava garantira odgovor na svaki poziv u roku od 48 sati. Problemi se mogu prijaviti pozivom na broj Centra, SMS porukom ili popunjavanjem formulara na službenoj web stranici općine kao i slanjem e-maila. Zahtjev se može poslati 24 sata svih 7 dana u tjednu. Sustav 48 je povezan sa GIS-om koji omogućuje ne samo poboljšanje lociranja nego i praćenje učestalosti prema željopisnom javljanju i poduzimanje preventivnih mjera za sprečavanje problema.
- Grad Zaječar i općina Sokobanja u Srbiji imaju uredno ažuriranu bazu lokacija za investiranje, sa podacima o kompletnoj infrastrukturi i imaju mogućnost da otisnu „osobnu iskaznicu“ svake lokacije sa tim podacima, a podaci su i direktno dostupni investitorima na mrežnoj (web) stranici grada/općine.

Što ne treba raditi:

- Ne treba predstavljati svaku slobodnu lokaciju kao atraktivnu, samo zato što je planskom dokumentacijom definirana kao industrijska zona. Postoje velike razlike prije svega u stupnju opremljenosti industrijskih zona infrastrukturom, ali i položaju parcela, tipu zemljišta, vlasničkoj strukturi i organizaciji poslovanja.

11

Grad/općina provodi transparentnu poreznu politiku i politiku naplate doprinosa kojima se potiče ekonomski razvoj

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Odluka o naknadi za korištenje građevinskog zemljišta je dostupna na mrežnoj (web) stranici grada/općine (i u pročišćenoj verziji)

Dokumentacija:

- Odluka o naknadi za korištenje građevinskog zemljišta - pročišćena verzija na stranici grada/općine – OBAVEZAN

Odluka o naknadi za uređivanje građevinskog zemljišta je dostupna na mrežnoj (web) stranici grada/općine (i u pročišćenoj verziji)

Dokumentacija:

- Odluka o naknadi za uređivanje građevinskog zemljišta - pročišćena verzija na stranici grada/općine – OBAVEZAN

Odluka o komunalnim doprinosima/naknadama je dostupna na mrežnoj (web) stranici grada/općine (i u pročišćenoj verziji)

Dokumentacija:

- Odluka o lokalnim komunalnim doprinosima/naknadama - pročišćena verzija na stranici grada/općine – OBAVEZAN

Vrlo utjecajni

Prilikom definiranja i donošenja odluka o vrstama i visini lokalnih doprinosa i naknada konzultirano je mišljenje privatnog sektora

Dokumentacija:

- Zapisnici, izvještaji i drugi dokazi o održanim konzultacijama sa lokalnim poduzetnicima o visini doprinosa i naknada – OBAVEZAN

Grad/općina nudi olakšice gospodarstvu (vrijeme neplaćanja poreza, naknada za uređivanje građevinskog zemljišta, itd.)

Dokumentacija:

- Dokaz o pružanju olakšica - kopija neke od ponuda pripremanih za potencijalne investitore (povjerljivi podaci se mogu obrisati), izvještaj o tome koliko je poduzetnika koristilo olakšice i koje - OBAVEZAN

Relevantna osoba	Preporuka
Voditelj KLER ili druga relevantna osoba, pročelnik za financije.	Kratko, jasno i precizno predstaviti: - Koje povlastice i poticaje za investiranje i otvaranje novih radnih mjesta se nude na državnoj razini. - Koje povlastice i poticaje nudi sam grad/općina, kreiranjem svoje politike naplate doprinosa i naknada.

Gospodarstvu je zbog planiranja rashoda bitno da se lokalni javni prihodi utvrđuju na transparentan način. Postojanje olakšica gospodarstvu za plaćanje lokalnih obaveza je često od presudnog značaja za investitore, naročito kada započinju nove investicije (pribavljanje zemljišta, plaćanje naknade za uređivanje građevinskog zemljišta...), odnosno kada zapošljavaju novu radnu snagu.

12 Informacijske i komunikacijske tehnologije

Opis pokazatelja i načini verifikacije ispunjenja kriterija

Eliminacijski

Postoji mrežna (web) stranica i e-mail komunikacija u svakodnevnom poslovanju u gradu/općini

Dokumentacija:

- Dokaz o dostupnosti interneta 24 sata dnevno - OBAVEZAN

Vrlo utjecajni

KLER u svakodnevnom poslovanju koristi e-mail kao sredstvo komunikacije sa svojim suradnicima, partnerima i klijentima (korisnicima usluga)

Dokumentacija:

- Lista službenih e-mail adresa, postotak zaposlenih koji imaju e-mail adrese u odnosu na ukupan broj zaposlenih u gradskoj/općinskoj upravi - OBAVEZAN
- Dokaz da svi zaposleni u Odjelu za LER imaju direktan pristup internetu i e-mail adresu, koju koriste za prepisku sa poslovnim sektorom i investitorima (primjeri e-mailova iz zadnje 2 godine) - OBAVEZAN
- Grad/općina ima lokalni server putem kojeg su umreženi svi odjeli i službe i putem kojeg se redovno razmjenjuju podaci i informacije od značaja za LER. DOPUNSKI/DODATAN

Važni

Na službenoj mrežnoj (web) stranici grada/općine postoji način/obrazac za slanje pitanja, zahtjeva, molbi i žalbi, na koje je grad/općina dužna odgovoriti na transparentan način i u roku koji je sama propisala.

- Uvid u sustav. Uvid u mrežne (web) stranice grada/općine (sadrži li podatke od značaja za LER i ažurira li se redovno, sadrži li linkove ka relevantnim institucijama na lokalnoj, regionalnoj, nacionalnoj razini) – OBAVEZAN
- Postojanje portala/obrasca za molbe, žalbe, pitanja čelnicima, prijave problema na mrežnoj (web) stranici općine (uz to, postoji i mehanizam za obavještanje o ishodu zahtjeva/žalbe i odgovaranje na pitanja) - DOPUNSKI/DODATAN

Grad/općina je razvila neki oblik e-uprave (e-government)

Uvid u sustav.

- Dokaz o postojanju elektronskog sustava za praćenje statusa predmeta - DOPUNSKI/DODATAN

Relevantna osoba	Preporuka
Direktor(i) IKT odjela u gradskoj/općinskoj upravi i JKP ili osobe zadužene za informacijske tehnologije; Direktor(i) javnih komunalnih tvrtki.	<p>U cilju povećanja efikasnosti svih službi u okviru gradske/općinske uprave i JKT važno je da postoje internet i e-mail komunikacija u svakodnevnom poslovanju. Poduzetnici žele dobiti ažurne odgovore na upite u vrlo kratkom roku, reklamacije, informacije o raznim dozvolama, troškovima, itd.</p> <p>Postojanje sustava za slanje pitanja, zahtjeva, molbi i žalbi u elektronskoj formi putem sustava za razmjenu e-mail poruka ili eksternog portala neće se smatrati eliminacijskim kriterijom, ali će svakako predstavljati važan iskorak grada/općine u smislu privlačenja potencijalnih investitora. Vrlo je važno da se na svaki zahtjev odgovori u što kraćem roku, i to potpunom informacijom.</p>

Poduzetnici ne žele provoditi previše vremena u "traganju" za svim navedenim informacijama. Zato grad/općina treba biti u mogućnosti prikupiti informacije i predstaviti ih u kratkoj formi na efikasan i brz način. Za ovu grupu pokazatelja nije neophodno pripremiti opširan materijal, već na jasan način predstaviti nekoliko bitnih stvari:

- Imaju li grad/općina i JKT interno implementiran sustav za elektronsku komunikaciju, razmjenu e-mail poruka ili se koriste usluge vanjskih dobavljača? Koristi li se e-mail komunikacija kao kanal za komunikaciju i suradnju među zaposlenima?
- Postoji li i na koji način se vrši komunikacija u elektronskom obliku sa građanima i gospodarskim subjektima? Postoji li mrežni (web) portal kao središnje mjesto za pružanje informacija građanima i gospodarstvu?